

MARKUS MARKUS

Pahāti

In nagsulat sin bük ini, hi Yahiya, amu in diyanglayan Markus, amu in pangtungud hi Barnabas (Kitaa ha bük *Kulussa* 4:10). In ina' niya hi Mariyam amu in tagdapu sin bāy pagmitingan sin manga Almasihin. (Kitaa ha bük *Kiyawakilan* 12:12) Damikkiyan hi Yahiya Markus in piyaagad hi Paul kay Barnabas magtabang kanila ha tulak nila nakauna magpamahalayak sin Bayta' Marayaw pa manga tau. (Kitaa ha bük *Kiyawakilan* 13:2-5) Lägi' in hi Markus hambuuk tau kalasahan tuud hi Pitrus sabab nagguru siya kan Pitrus iban timabang kaniya. (Kitaa ha bük *1 Pitrus* 5:13)

In Bayta' Marayaw siyulat hi Markus mamayta' pasal sin manga hinang hi Īsa, amu in tanda' sin kawasa hi Īsa. In kawasa niya kakitaan dayn ha manga hindu' niya, dayn ha barakat niya magpaguwa' saytan dayn ha lawm baran sin tau, iban dayn ha pag'ampun niya sin dusa sin manga tau. Iban kakitaan da isab dayn ha manga mu'jijat nahinang niya.

*Magpahāti hi Yahiya amu in Mangliligu' sin
Pagdatung hi Īsa
(Mat. 3:1-12; Lk. 3:1-18; Yh. 1:19-28)*

¹ Ini in panagnaan sin Bayta' Marayaw pasal hi Īsa Almasi, amu in Anak Tuhan.*

² Asal kiyasulat hi Nabi Isayas ha lawm Kitab in Parman sin Tuhan (pasal sin paglahil sin Almasi pa dunya, amu agi sin Tuhan ha Almasi).†

“Paunahun ku lumahil dayn kaymu, in hambuuk daraakun ku.
Sakapun niya in dān labayan mu.

³ Siya in manawag-tawag duun ha hula' paslangan mahunit paghulaan.

Amu agi niya, ‘Masuuk na dumatung in Panghu'. Sakapa niyu in dān labayan niya.

Pabuntula niyu in dān panawan niya.’ ”‡

⁴ Manjari timagna' na hi Yahiya nagpamahalayak pasal sin Almasi ha hula' paslangan mahunit paghulaan. Ligu' niya in manga tau amu in nagtawbat na sin manga dusa nila. Laung niya ha manga tau,

“Pagtawbati niyu na in manga dusa niyu ampa kamu pagpaligu', tanda' sin tiyaykuran niyu in dusa niyu iban iyampun na kamu sin Tuhan.”

⁵ Na, in manga tau mataud dayn ha katilingkal Yahudiya iban dayn ha dāira Awrusalam (Baytal Makdis) miyawn dimungug kan Yahiya.

---

* **1:1 1:1** In gulal ini asal gulal hi Īsa ha waktu way pa siya nagbaran mānusiya', way pa limahil mari pa dunya. (Kitaa ha bŭk *Yahiya* 17:5) † **1:2 1:2** In hāti sin Almasi amu in hambuuk-buuk kiyajanji' sin Tuhan manglappas ha manga tau iban magbaya' ha unu-unu katān. ‡ **1:3 1:3** Hāti niya subay pabuntulun na sin manga tau in kawl-piil nila karna' magdaratung na in Panghu'.

Nagsabunnal na sila sin manga dusa nila iban ligu' na sila hi Yahiya duun ha Suba' Jurdan.

⁶ Na, in tamungun hi Yahiya hīnang dayn ha bulbul unta' iban in sabitan niya pais sapi'. In pagkaunun niya hambuuk ginis sin ampan iban gula' pussukan.

⁷ Nagpamahalayak siya ha manga tau, laung niya, “In tau ha ulihan ku amu in magdaratung mari kaniyu, labi tuud mataas in kawasa dayn kāku'. Hangkan di' aku minsan tūpun umanduk humubad sin hukut sin tawmpa' niya sabab labi in kalagguan niya dayn kāku'.

⁸ In aku tubig in kaniyu, sagawa' in siya patulunan niya kamu sin Rū sin Tuhan, amu in pangligu'an niya kaniyu.”

In Pagligu' kan Īsa iban Pagsasat kaniya sin Saytan Puntukan

(Mat. 3:13–4:11; Lk. 3:21–22; 4:1–13)

⁹ Sakali pag'ubus yadtu miyawun hi Īsa kan Yahiya dayn ha Nasarit, hambuuk dāira ha hula' Jalil, ampa siya ligu' hi Yahiya duun ha Suba' Jurdan.

¹⁰ Na, pag'ig niya na mayan dayn ha tubig magtūy niya kita' naukab in lawang langit iban nimaug in Rū sin Tuhan mawn kaniya nagpasalupa assang. Ubus ampa siya hiyūp sin Rū sin Tuhan.

¹¹ Sarta' awn na suwara dayn ha langit, amu agi, “Ikaw in Anak ku kalasahan. Kiyasulitan tuud aku kaymu.”

¹² Sakali magtūy hi Īsa piyakadtu sin Rū sin Tuhan pa hula' paslangan mahunit paghulaan.

¹³ Duun siya ka'patan adlaw siyasat sin Saytan Puntukan[§], (sa' way siya narā sin sasat). Awn da isab manga sattuwa talun duun, sagawa' miyawn in manga malāikat timabang kaniya.

Upat Mag'iista' in Muna Pīun hi Īsa Mulid Niya (Mat. 4:12-22; Lk. 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Na, pag'ubus najīl mayan hi Yahiya, miyadtu na hi Īsa pa hula' Jalil nagpamahalayak sin Bayta' Marayaw naug dayn ha Tuhan.

¹⁵ Laung hi Īsa, “Naabut na in waktu giyanta' sin Tuhan, amu in waktu dumatung na mari in pamarinta niya. Pagtawbati niyu na in manga dusa niyu iban pagparachaya kamu ha Bayta' Marayaw!”

¹⁶ Manjari, ha sa'bu hi Īsa miyamanaw ha higad sin dagat pagngānan Dagat Jalil, kita' niya nanglalaya in duwa mag'iista', hi Simun iban sin taymanghud niya hi Andariyas.

¹⁷ Laung hi Īsa kanila, “Kari kamu agad kāku'! Bihaun in hinang niyu mag'iista', sagawa' hinduan ta kamu bang biya' diin maghulas-sangsa' dumā ha manga mānusiya' pagkahi niyu magad kāku'.”

¹⁸ Na, saruun-duun biyutawanan nila in laya nila, ampa sila miyagad kan Īsa.

¹⁹ Sakali nakalayu'-layu' mayan in panaw nila, kita' niya isab in duwa magtaymanghud,

---

§ 1:13 1:13 Saytan Puntukan, hambuuk ngān sin Nakura' sin Saytan, sagawa' mataud da isab in ngān niya dugaing. In hambuuk Kuntara atawa Banta' sin Tuhan. In hambuuk da isab Iblis atawa Saytan Mangangakkal.

hi Ya'kub kay Yahiya manga anak hi Sibidi.
Duun sila ha taas sin kumpit asibi' nagdarayaw
sin laya nila.

²⁰ Pagkita' hi Īsa kanila, magtūy niya sila
tiyawag paagarun kaniya. Na, binīn nila in
ama' nila duun ha kumpit asibi' iban sin manga
tau giyagadjihan ampa sila miyagad kan Īsa.

In Tau Siyusūd Saytan
(Lk. 4:31-37)

²¹ Miyadtu hinda Īsa pa dāira Kapirnaum,
iban pag'abut adlaw Sabtu', amu in adlaw
paghali-hali iban pagpudji pa Tuhan sin manga
bangsa Yahudi, miyadtu hi Īsa pa langgal ampa
nagnasihat.

²² Manjari, nainu-inu tuud in manga tau ha
langgal sin pagnasihat niya sabab in pagnasihat
niya magbidda' tuud iban pagnasihat sin manga
guru sin sara' agama. Karna' in pagnasihat
niya taga kawasa tuud dayn ha Tuhan.

²³ Sakali magtūy awn dimatung hambuuk tau
mawn pa langgal siyusūd saytan. Imulak in tau
ini, laung niya,

²⁴ “Unu in kabayaan mu kāmū', Īsa, tau
Nasarit? Miyari ka kaw dumihil kamulahan
kāmū'? Kaingatan ta kaw. Ikaw in
hambuuk-buuk suchi naraak sin Tuhan.”

²⁵ Sagawa' piyag'amahan hi Īsa in saytan.
Laung niya, “Hipus kaw ampa kaw guwa' dayn
ha lawm baran sin tau yan.”

²⁶ Na, piyapagpaspad sin saytan in tau iban
piyapagsilawak makusug. Pag'ubus ampa
gimuwa' in saytan dayn ha lawm baran sin tau.

²⁷ Nahaylan tuud in tau katān nakakita'. Nag'asubui-iyasubuhi na sila, laung nila, "Unu ta' ini? Hindu' ba'gu baha' ini? In tau ini tagakawasa magbaya' ha manga saytan iban magkahagad in manga saytan kaniya."

²⁸ Na, saruun-duun natanyag in kabantugan hi Īsa pa katān hula' ha katilibut sin hula' Jalil.

*Mataud Tau in Mapauli' hi Īsa
(Mat. 8:14-17; Lk. 4:38-41)*

²⁹ Pag'ubus yadtu gimuwa' na hinda Īsa dayn ha langgal ampa sila timūy madtu pa bāy hi Simun kay Andariyas. Miyagad kanila hi Ya'kub kay Yahiya.

³⁰ Manjari, in ugangan babai hi Simun nagkukulang hīhinglaw. Pagdatung na mayan hi Īsa magtūy nila siya biyaytaan sin pasal sin babai hīhinglaw.

³¹ Na, miyadtu hi Īsa pa babai. Kiyaputan niya in lima ampa niya biyangun, sarta' naīg na in hinglaw sin babai. Pag'īg sin hinglaw niya, nagbangun na siya nagbutang kakaun kanila.

³² Na simadlup mayan in suga, lāgi' naabut na magrib, miyaw'n na in manga tau kan Īsa nagdarā sin manga tau katān nasasakit iban sin manga siyusūd saytan.

³³ In manga tau katān dayn ha dāira Kapirnaum duun nagtipun ha alupan sin bāy kiyabutangan hi Īsa.

³⁴ Na, mataud tau nasasakit sin ginisan sakit in napauli' hi Īsa. Iban napaguwa' niya isab in manga saytan dayn ha baran sin manga tau siyusūd saytan. Sagawa' wala' niya diyūlan in

manga saytan mamichara unu-unu na, sabab kiyaingatan sin manga saytan bang hisiyu hi Īsa.

Magnasīhat hi Īsa ha Jalil
(Lk. 4:42-44)

³⁵ Pag'adlaw hambuuk, subu-subu pa tuud, nagbangun na hi Īsa ampa siya gimuwa' dayn ha bāy. Miyadtu siya pa lugal way bahittuk ha guwa' sin dāira. Didtu siya nangarap pa Tuhan isa-isa niya.

³⁶ Sakali liyawag siya hinda Simun.

³⁷ Kiyabaakan nila mayan siya, laung nila, “In manga tau katān naglawag kaymu.”

³⁸ Sagawa' in sambung hi Īsa, “Subay kitaniyu madtu pa kaibanan kawman ha supaya isab aku makapagnasīhat didtu, karna' amu yan in maksud ku miyari pa dunya.”

³⁹ Na, miyadtu na hi Īsa nagnasīhat ha kalanggalan ha katilibut sin hula' Jalil. Napaguwa' niya da isab in manga saytan dayn ha manga tau siyusūd saytan.

Mapauli' hi Īsa in Tau Īipul
(Mat. 8:1-4; Lk. 5:12-16)

⁴⁰ Manjari awn tau ĩipul miyawon kan Īsa limuhud ha alupan niya iban nangayu' tabang kaniya. Laung niya kan Īsa, “Mapauli' mu aku bang mu kabayaan kaulian aku.”

⁴¹ Na imulung tuud hi Īsa kaniya. Biyutang hi Īsa in lima niya pa tau ĩipul, ampa siya imiyan, laung niya, “Kabayaan ku kaulian na in sakit mu. Lumanu' na in pais mu!”

⁴² Na, saruun-duun naīg in ipul niya iban limanu' na in pais niya.

⁴³⁻⁴⁴ Sakali biyandaan siya hi Īsa, laung niya, “Ibut-ibut kaymu, ayaw kaw magbayta' minsan kansiyu pasal sin pagpauli' ku kaymu. Sagawa' kadtu kaw magtūy pa imam, ampa mu palilingan in baran mu kaniya. Pag'ubus, ampa kaw kadtu ungsud sin pagkulbanan, amu in daakan hi Musa, ha supaya awn tanda' kakitaan sin manga tau katān sin kiyaulian na kaw.” Pag'ubus, piyakadtu na hi Īsa in tau.

⁴⁵ Sagawa' pag'īg sin tau bakas īipul, miyadtu siya nanuysuy pawyu-pawyu sin pasalan sin pagpauli' kaniya, iban mataud tuud in suysuy niya pasal hi Īsa. Hangkan kiyahunitan hi Īsa sumūd pa manga lugal mataud tau. Sa' siya miyadtu pa manga hula' wayruun tau naghuhula', sagawa' miyadtu da kaniya in manga tau dayn ha kahula'-hulaan.

2

Mapauli' hi Īsa in Tau Nagpapatay in Baran (Mat. 9:1-8; Lk. 5:17-26)

¹ Manjari, pilay adlaw mayan limabay, nagbalik hi Īsa pa Kapirnaum. Pagbalik niya, nabukag na ha manga tau sin nakauwi' na siya pa bāy.

² Na, mataud tuud tau in nagtipun mawn pa bāy kiyaruunan niya. Nahipu' tuud sin tau in bāy, sampay in lawang di' kasūran. Duun hi Īsa nagnanasihat kanila sin Parman sin Tuhan.

³ Sakali awn upat tau miyawñ nagdarā sin tau nagpapatay in baran.

⁴ Pagga sila di' makasūd pa lawm bāy, makasuuk madtu kan Īsa, sabab sin taud sin tau, inīgan nila in atup sin bāy amu in ha tungud hi Īsa. Pag'ubus yadtu ampa nila tiyuntun pa lawm bāy in tau nasasakit nagbubutang ha kulangan niya.

⁵ Na, pagkita' hi Īsa sin makusug in pangandul sin manga tau ini namung hi Īsa ha tau nagpapatay in baran, laung niya, "Utu', iyampun na in manga dusa mu."

⁶⁻⁷ Sakali, awn duun naglilingkud manga guru sin sara' agama Yahudi. Naghuna'-huna' na sila bang mayta' hi Īsa namung bihādtu. Laung nila ha lawm atay nila, "Mayta' in tau ini tawakkal mamung pangkal pa Tuhan? Hambuuk-buuk da Tuhan in makaampun sin dusa sin mānusiya'."

⁸ Na, magtūy kiyatalusan hi Īsa bang unu in piyaghuna'-huna' nila. Hangkan laung niya kanila, "Mayta' kamu maghuna'-huna' sin biya' ha yan?"

⁹ Na, ha pikil niyu unu in maluhay hipamung ha tau ini bang aku umiyan, 'Iyampun na in manga dusa mu!' Atawa umiyan ha tau nasasakit, 'Bangun kaw, mumusa in kulangan mu, ampa kaw panaw?'

¹⁰ Na, dihilan ta kamu tanda' sin in aku amu in Anak Mānusiya' awñ kapatutan ku umampun sin dusa sin manga mānusiya'!" Sakali laung hi Īsa ha tau nagpapatay in baran,

11 “Utu', bangun na kaw, mumusa in kulangan mu, ampa kaw uwi' na!”

12 Na, nagbangun na in tau yadtu. Miyumus niya in kulangan niya ampa siya miyanaw minuwi' ha kíkita' sin tau katān. Nahaylan tuud in manga tau katān iban piyudji nila in Tuhan. “Uy,” laung nila, “dayn tagna' wala' kitaniyu nakakita' sin biya' ha yan!”

*Magad kan Īsa hi Libi (Matiyu)
(Mat. 9:9-13; Lk. 5:27-32)*

13 Manjari, nagbalik hi Īsa madtu pa higad sin Dagat Jalil. Sakali nagtipun mawn kaniya in tau katān. Na, nagnasihat na isab hi Īsa.

14 Sakali ha sa'bu niya nagpapanaw, kīta' niya in mangangawa' sukay pa parinta duun naglilingkud ha pustu pagkakawaan sukay. In ngān sin tau ini hi Libi*, anak hi Alpa. Laung hi Īsa kaniya, “Kari kaw agad kākū' magguru.” Na, magtūy timindug hi Libi, ampa miyagad kan Īsa.

15 Manjari, ha sa'bu hi Īsa duun nagkakaun ha bāy hi Libi, mataud in mangangawa' sukay pa parinta, iban manga baldusa kaibanan in miyawn limamud simāw nagkaun kan Īsa iban sin manga mulid niya, sabab mataud sila in miyagad kaniya.

16 Na, awn manga guru sin sara' agama, amu in agad ha parhimpunan Parisi, in nākita' kan Īsa naglalamud nagkaun iban sin manga baldusa iban sin manga mangangawa' sukay pa

---

* **2:14 2:14** In hambuuk ngān niya hi Matiyu

parinta. Na, iyasubu nila in manga mulid hi Īsa, laung nila, “Mayta' in nakura' niyu yan magsāw magkaun iban sin manga mangangawa' sukay pa parinta iban sin manga tau baldusa?”

¹⁷ Pagdungug hi Īsa sin bichara nila, simambung siya. Diyalil niya kaagi in sambung niya, laung niya, “In manga tau way sakit di' magkagunahan mangungubat, amu da in magkagunahan mangungubat in manga tau nasasakit. In maksud ku miyari pa dunya, bukun paagarun kāku' in manga tau, amu in imiyan, in sila mabuntul, sa' miyari aku supaya magad kāku' in manga tau baldusa (amu in biya' sapantun tau taga sakit).”

*In Hindu' hi Īsa Pasal Pagpuasa
(Mat. 9:14-17; Lk. 5:33-39)*

¹⁸ Manjari, awn hambuuk waktu in manga mulid hi Yahiya amu in Mangliligu' iban sin manga Parisi nagpuasa. Sakali awn manga tau miyaw nngasubu kan Īsa, laung nila, “Mayta' in manga mulid hi Yahiya amu in Mangliligu' iban sin manga mulid sin manga Parisi magpuasa, sagawa' in manga mulid mu di' magpuasa?”

¹⁹ Diyalil kaagi hi Īsa in sambung niya kanila, laung niya, “Mayta', magpuasa ka in manga luruk ha pagtiyaunan salugay yaun pa duun kanila in pangantin usug? Tantu di'! Ha salugay sin pangantin usug duun kanila, di' sila magpuasa.

²⁰ Sagawa' dumatung da in waktu in pangantin usug kawaun na dayn kanila. Na,

bang dumatung na in waktu yan in sila magpuasa na.”

In Manga Bichara Dalil hi Īsa Pasal sin Hindu' Nakauna iban sin Hindu' Ba'gu

²¹ (Pag'ubus nagdalil hi Īsa pasal sin panghindu' nakauna iban sin panghindu' niya.) Laung niya, “Wayruun tau in magtupak sin pīs-pīs ba'gu pa tamungun daan, sabab bang biya' hādtu in pagtupak niya, pagkungkung sin pīs-pīs ba'gu, magisi' da dayn ha tamungun iban lumaggu' pa in gisi' niya.

²² Damikkiyan, wayruun tau in lumuun sin tubig anggul (biya' tuba') amu in masi pa nagbubukal pa luluunan pais hayup amu in daan iban matugas na, sabab bang biya' hādtu in hinangun niya, in luluunan pais hayup amu in matugas na, tantu mabustak. Na, kawgun sadja in tubig anggul iban sin luluunan pais hayup. Sa' in tubig anggul amu in ba'gu subay hiluun ha luluunan pais hayup ba'gu.”

Pasal sin Adlaw Paghali-hali iban Pagpudji pa Tuhan
(*Mat. 12:1-8; Lk. 6:1-5*)

²³ Manjari, hambuuk adlaw, adlaw Sabtu', amu in adlaw paghali-hali iban pagpudji pa Tuhan sin manga Yahudi, limabay hi Īsa iban sin manga mulid niya dayn ha lawm uma. Sakali nangutul bunga sin tiyanum (biya' lupa pāy) in manga mulid niya.

²⁴ Na, laung sin manga Parisi kan Īsa, “Uy, langgal sara' sin agama in hīnang sin manga

mulid mu sabab adlaw paghali-hali iban pagpudji pa Tuhan adlaw ini!”

²⁵ Na, laung hi Īsa kanila, “Mayta', wala' niyu ka nabacha ha lawm Kitab in hīnang hi Daud ha waktu in siya iban sin manga iban niya way na kakaun nila iban hiyapdi' na tuud sila?”

²⁶ Simūd hi Daud pa lawm Bāy sin Tuhan, ampa siya kimaun sin kakaun bakas iyungsud pa Tuhan. Dihilan niya isab in manga iban niya. Sin masa yadtu hi Abiyatar in imam dakula' ha Bāy sin Tuhan. In hīnang nila langgal sara' sin agama, sabab amura manga imam in makajari kumaun sin kakaun bakas iyungsud pa Tuhan. Sagawa' minsan bihādtu in hīnang hi Daud, wala' da siya nagdusa.”

²⁷ Mahuli dayn duun, laung hi Īsa, “Piyaawn in adlaw paghali-hali iban pagpudji pa Tuhan ha hikarayaw sin mānusiya', sa' in mānusiya' piyapanjari bukun ha supaya kabu'gatan sin pag'agad sin manga palihālan pasal sin adlaw paghali-hali pa Tuhan.

²⁸ Na, in amu in Anak Mānusiya' amu in makapagbaya' umiyan bang unu in mapatut hinangun ha adlaw paghali-hali iban pagpudji pa Tuhan.”

3

*In Tau Nakukumay in Lima
(Mat. 12:9-14; Lk. 6:6-11)*

¹ Na, naabut na isab hambuuk waktu in hi Īsa simūd pa lawm langgal. Sakali awn hambuuk tau duun nakukumay in lima niya.

² Yaun da isab in manga kaibanan tau marugal kan Īsa. Mabaya' nila lawagan hi Īsa dusa ha supaya nila siya katuntutan. Hangkan, jiyagahan nila tuud marayaw hi Īsa bat nila kakitaan bang pauliun hi Īsa in tau nakukumay in lima minsan adlaw paghali-hali iban pagpudji pa Tuhan.

³ Na, laung hi Īsa ha tau nakukumay in lima, “Kari kaw mari pa unahan.”

⁴ Pag'ubus ampa niya iyasubu in manga tau, laung niya, “Bang ha aturan sin sara' agama natu' unu in patut natu' hinangun ha adlaw paghali-hali iban pagpudji pa Tuhan? Huminang sin marayaw atawa makamula? Tumabang sin kabuhi' sin tau atawa mamatay?”

Na, wala' tuud simambung minsan hangka-kabtang in manga tau.

⁵ Iyatud hi Īsa in manga tau iban diyugalan siya kanila, sagawa' nasusa da isab in lawm atay niya pasal nila sabab matugas in ū nila iban sa' in pamikil nila. Pag'ubus, laung hi Īsa ha tau nakukumay in lima, “Hunata in lima mu.” Na hiyunat na sin tau in lima niya. Na, saruun-duun dimayaw nagbalik in lima niya.

⁶ Na, gimuwa' in manga Parisi dayn ha lawm langgal, ampa sila magtuy nag'isun iban sin manga tindug hi Sultan Hirud bang biya' diin in hikapatay nila kan Īsa.

Mataud Tau in Murul kan Īsa

⁷ Sakali minīg na hi Īsa iban sin manga mulid niya, ampa sila miyadtu pa Dagat Jalil. Mataud

tuud tau in imurul kan Īsa. In manga tau ini dayn ha Jalil, Yahudiya,

⁸ Awrusalam (Baytal Makdis), Idumiya, dayn ha hula' ha dapit pa subangan sin Suba' Jurdan, iban dayn ha manga dāira sin Tirus iban Sidun. In manga tau mataud ini miyawn kan Īsa sabab kiyasuysuyan sila pasal sin nahinang hi Īsa.

⁹ Landu' tuud mataud in manga tau. Hangkan nagpasakap hi Īsa kumpit ha manga mulid niya ha supaya siya di' kara'ganan sin manga tau.

¹⁰ Mataud tau nasasakit in napauli' niya, hangkan in katān tagasakit nagtuyu' tuud similut bat makakaput kaniya.

¹¹ Na, bang siya kakitaan sin manga tau siyusūd saytan, magtūy magpatiligad sila ha alupan niya ampa similawak, laung nila, “Ikaw in Anak Tuhan!”

¹² Sagawa' ibut-ibutan tuud hi Īsa in manga saytan di' papagbaytaun bang hisiyu siya.

Hangpu' Tagduwa Mulid in Pīun hi Īsa Wakil Niya
(*Mat. 10:1-4; Lk. 6:12-16*)

¹³ Na, pag'ubus yadtu timukad hi Īsa pa taas būd-būd ampa niya tiyawag in manga tau amu in kabayaan niya paagarun kaniya. Miyawn in manga tau kaniya.

¹⁴ Pag'ubus ampa niya pinī' in hangpu' tagduwa tau hīnang manga wakil niya. Laung niya kanila, “Kamu in napī' ku tutug magad kāku'. Kamu da isab in daakun ku magnasīhat sin Bayta' Marayaw dayn ha Tuhan,

15 iban dihilan ta kamu kawasa magpaguwa' sin saytan dayn ha manga tau siyusūd saytan.”

16 In manga hangpu' tagduwa mulid napī' niya, amuna hinda Simun (ngiyānan siya hi Īsa, Pitrus),

17 hi Ya'kub iban sin taymanghud niya hi Yahiya, amu in manga anak hi Sibidi. (Ngiyānan sila hi Īsa, Buwanirgis, in hāti niya makusug biya' dawgdug),

18 hi Andariyas, hi Pilip, hi Bartulumi, hi Matiyu, hi Tumas, hi Ya'kub, amu in anak hi Alpa, hi Tadiyus, hi Simun, amu in bantug simulang ha pamarinta sin hula' Rūm,

19 iban hi Judas tau dayn ha Kiriyud amu in manipu kan Īsa.

*Hi Īsa iban hi Bilsibul
(Mat. 12:22-32; Lk. 11:14-23; 12:10)*

20 Pag'ubus minuwi' na hi Īsa iban sin manga mulid niya pa hulaan nila. Sakali nagtipun na isab mawn kan Īsa in manga tau mataud. Di' na siya makaluhaya minsan kumaun iban sin manga mulid niya.

21 Na, pagdungug sin manga mawmaas iban taymanghud hi Īsa sin kahālan niya, miyadtu sila kumawa' kaniya, sabab laung sin manga tau in hi Īsa narupang na.

22 Lāgi', awn isab manga guru sin sara' agama, in nakalūd mawn dayn ha Awrusalam (Baytal Makdis). Laung nila, “Siyusūd hi Īsa sin Nakura' sin manga Saytan amu in pagngānan Bilsibul. Nakura' sin manga Saytan in nagdihil

kaniya barakat magpaguwa' sin manga saytan dayn ha manga tau siyusūd saytan.”

²³ Na, hangkan tiyawag hi Īsa in manga tau piyakawn kaniya ampa niya diyalil in bichara niya, laung niya, “Unu in karna' sin Saytan Puntukan magpaguwa' sin manga tindug niya dayn ha manga tau siyusūd saytan? Bang bihādtu biya' da baran niya in piyaguwa' niya.

²⁴ Biya' da isab hantang sin hambuuk hula'. Bang in manga tau ha hambuuk hula' nababahagi', nagdurugaing-dugaing agaran iban magbunu'-biyunui, na in hula' yan di' lumugay kumangī' da.

²⁵ Damikkiyan bang in maglahasiya' magsagga'-siyaggai, di' lumugay kumangī' da sila.

²⁶ Na, hangkan bang sawpama in Saytan Puntukan magkuntara iban sin manga tindug niya, in kusug sin kawasa niya di' tumatas. Kumangī' siya iban duun na in katubtuban niya.”

²⁷ Diyalil hi Īsa in Saytan Puntukan pa hambuuk tau makusug. Laung niya, “Way tau makasūd manglangpas pa lawm bāy sin hambuuk tau makusug bang siya di' kahukutan naa muna.

²⁸ “Ini in bunnal hibayta' ku kaniyu. In katān dusa iban pamung mangī' pa Tuhan sin manga tau, ampunun da sin Tuhan.

²⁹ Sagawa' hisiyu-siyu in mamung mangī' ha Rū sin Tuhan, di' siya ampunun sin Tuhan sabab in dusa yan tanggungun niya sampay kasaumulan.”

³⁰ (Hangkan namung hi Īsa sin biya' ha yan sabab awn manga kaibanan tau namung sin siyusūd saytan hi Īsa).

*In Ina' iban Manga Taymanghud hi Īsa
(Mat. 12:46-50; Lk. 8:19-21)*

³¹ Sakali nākawn na in ina' hi Īsa iban sin manga taymanghud niya usug. Duun sila timindug ha guwa' sin bāy ampa sila nagparā lapal sin mabaya' sila dumā magkita' kan Īsa.

³² Na, mataud tuud tau in naglilingkud duun ha katilibut hi Īsa. Laung nila kan Īsa, “Tuwan, in ina' mu iban manga taymanghud mu yaun ha guwa', naglawag kaymu.”

³³ In sambung hi Īsa, “Bukun sadja sila yan in manga taymanghud iban ina' ku!”

³⁴ Imatud siya pa manga tau naglilingkud ha katilibut niya ampa siya namung, laung niya, “Minsan in sila ini manga taymanghud iban ina' ku da.

³⁵ Sabab hisiyu-siyu in magkahagad huminang sin kabayaan sin Tuhan in siya yan taymanghud ku usug-babai iban ina' ku.”

4

*Isturi Dalil Pasal sin Tau Nagtanum
(Mat. 13:1-9; Lk. 8:4-8)*

¹ Manjari, nagnasihat na isab nagbalik hi Īsa didtu ha higad Dagat Jalil. Landu' tuud mataud tau in miyaw n nagtipun dumungug sin nasihat niya. Hangkan simakat siya pa taas kumpit asibi', ampa siya limingkud nagnasihat. Duun in kumpit asibi' piyaantung masuuk pa

hunasan ampa in manga tau duun timitindug ha higad daplakan dimurungug kaniya.

² Na, mataud in niyasihat niya. In pagnasihat niya, laung niya,

³ “Dungug kamu! Awn yaun hambuuk tau nagtanum binhi' ha uma niya.

⁴ In kaagi niya nagtanum, siyabud niya in manga binhi'. In kaibanan binhi' nahulug pa labayan. Na, pagkawn sin manga manuk-manuk nakaun in manga binhi'.

⁵ In kaibanan binhi' nahulug pa lupa' mabatu iban hangkatiyu' da in lupa' niya. Na hangkaray' da timubu' in manga binhi' sabab mababaw da in lupa' niya.

⁶ Sakali kiyapasuan mayan sin suga, nangluyluy in tiyanum sabab bukun malawm in gamut niya.

⁷ In kaibanan binhi' nahulug pa lupa' tiyutubuan sin manga kasagbutan matunuk. Pagtubu' sin manga binhi' tiya'lung sin manga sagbut matunuk, hangkan wala' na namunga.

⁸ Ampa in kaibanan binhi' nahulug pa lupa' marayaw. Hangkan jimatu in tubu' nila iban nagbunga marayaw. In bunga sin kaibanan sarang-sarang in taud, in kaibanan mataud, ampa in kaibanan landu' tuud mataud.”

⁹ Mahuli dayn duun, laung hi Īsa, “Na, sasuku' sin kamu nakarungug, dunguga niyu tuud in biyayta' ku yan kaniyu!”

*Mayta' Dalil Kaagi in Pagnasihat hi Īsa
(Mat. 13:10-17; Lk. 8:9, 10)*

10 Pag'ubus yadtu, nakaīg mayan in manga tau mataud, miyawn kaniya in hangpu' tagduwa mulid niya iban sin kaibanan tau nakarungug sin nasihat niya. Nangasubu sila bang unu in hāti sin isturi diyalil niya.

11 Laung hi Īsa. “In kamu yan kiyarihilan na ingat iban panghāti pasal sin kahālan sin pamarinta sin Tuhan amu in bakas lilibun dayn ha pikilan sin mānusiya'. Sagawa' in kaibanan tau dugaing sila dayn kaniyu. In katān hinasihat ku kanila dalilun ku kaagi pa manga isturi malawm in maana niya.

12 Hangkan biya' ha yan in pagnasihat ku sabab biya' na sin kiyasulat ha lawm Kitab, nagparman in Tuhan, amu agi,
 'Minsan sila imaatud di' sila makakita',
 minsan sila dimurungug di' sila makahāti,
 sabab bang sila makahāti pindahun nila na in
 atay nila pa Tuhan ampa maampun in
 manga dusa nila.' ”

*Magpahāti hi Īsa sin Maana sin Isturi Dalil
 Pasal sin Tau Nagtanum
 (Mat. 13:18-23; Lk. 8:11-15)*

13 Pag'ubus laung hi Īsa kanila, “Mayta', wala' niyu pa kiyahātihan in maana sin dalilan pasal sin tau nagtanum? Tantu bang niyu yan di' kahātihan, na di' niyu da isab kahātihan in kaibanan hinasihat ku amu in dalilun ka kaagi.

14 “Ha isturi diyalil ku, in tau nagtanum amuna in biya' sapantun tau magpamahalayak sin Parman sin Tuhan.

¹⁵ In tau kaibanan nakarungug sin Bayta' Marayaw pasal sin pamarinta sin Tuhan amuna in biya' sapantun sin manga binhi' iban sin dān labayan kiyahulugan nila. Pagdungug nila na mayan sin Bayta' Marayaw, magtūy mawn in Saytan Puntukan umagaw dayn kanila sin hindu' sin Bayta' Marayaw.

¹⁶ Na, in kaibanan tau nakarungug sin Bayta' Marayaw amuna in biya' sapantun sin manga binhi' iban sin lupa' mabatu kiyahulugan nila. Pagdungug nila na mayan sin Bayta' Marayaw magtūy nila tiyayma' iban pagkūg-kuyag nila.

¹⁷ Sagawa' di' maggamut in hindu' sin Bayta' Marayaw ha lawm atay nila, iban hangkaray' da in tatasan nila. Hangkan bang sila datungan na kasusahan atawa kabinsanaan sabab sin pagtayma' nila sin hindu' sin Bayta' Marayaw, na magtūy nila butawanan in pangandul nila ha Tuhan.

¹⁸ Ampa in kaibanan tau nakarungug sin Bayta' Marayaw amuna in biya' sapantun sin manga binhi' iban sin lupa' kiyahulugan nila amu in tiyutubuan sin manga sagbut matunuk. Diyungug nila in hindu' sin Bayta' Marayaw,

¹⁹ sagawa' masi sila magsusa sin manga palihālan di ha dunya. Malabi ha atay nila in manga alta' iban masi sila manapsu ha unu-unu katān. Na, hangkan maluppas sadja in karayawan makapabuntul sin kawl-piil nila, amu in makawa' nila dayn ha hindu' sin Bayta' Marayaw. In sila yan biya' da sapantun tiyanum di' magbunga.

²⁰ Sagawa' in tau kaibanan nakarungug sin

hindu' sin Bayta' Marayaw amuna in biya' sapantun sin manga binhi' iban sin lupa' marayaw kiyahulugan nila. Diyungug nila in hindu' sin Bayta' Marayaw iban tiyayma' nila. Hangkan sumūng in dayaw sin kawl-piil nila. In kaibanan sarang-sarang in dayaw, in kaibanan isab dumayaw tuud ampa in kaibanan landu' tuud dumayaw.”

*Dalilan pasal sin Palitaan
(Lk. 8:16-18)*

²¹ Pag'ubus, nangasubu hi Īsa, laung niya, “Mayta', awn ka magdā palitaan pa lawm bilik ubus ampa niya lukuban sin pastan atawa hibutang niya pa sawm kantil? Bukun ka subay niya hibutang in palitaan pa taas sin pagbubutangan palitaan?

²² Karna' unu-unu in tiyatapuk tantu gumuwa' da iban unu-unu in lilibun tantu kaingatan da.

²³ Na, sasuku' sin kamu nakarungug, dunguga niyu tuud marayaw in biyayta' ku yan kaniyu!”

²⁴ Laung pa isab hi Īsa, “Pahūpa niyu tuud marayaw pa lawm pamikil niyu in manga diyungug niyu yan. Sabab bang kamu matuyu' tuud dumungug sin hindu', na sumūng in panghāti iban ingat niyu.

²⁵ Karna' hisiyu-siyu in dumungug tuud marayaw sūngan sin Tuhan in panghāti niya, sagawa' hisiyu-siyu in di' dumungug marayaw minsan in maniyu'-tiyu' kahātihan niya, maīg da dayn kaniya.”

Dalilan Pasal sin Pagtubu' sin Binhi'

²⁶ Na laung hi Īsa, “In hantang sin pamarinta sin Tuhan biya' sapantun sin kahālan sin hambuuk tau nagtanum manga binhi' ha uma niya.

²⁷ Pag'ubus niya nagtanum, pasāran niya na in manga binhi' tumubu' isa-isa niya. Himinang na siya sin manga hinang dugaing. Magsusūng in adlaw, in manga binhi' tiyanum niya tumubu' iban sumulig isa-isa nila. Di' niya kaingatan bang biya' diin in pagtubu' iban pagsulig sin manga binhi'.

²⁸ Pasal dayn ha lupa' tumubu' in manga binhi'. Magjawm naa tagna', ampa magburus, ubus ampa magbunga.

²⁹ Na, bang hinug na in manga bunga, mawn na mag'ani in nagtanum sabab naabut na in musim sin pag'ani.”

*Dalilan pasal sin Bigi Sibi'-sibi' Tuud
(Mat. 13:31-32, 34; Lk. 13:18-19)*

³⁰ Laung pa isab hi Īsa, “Unu in hikasali' natu' ha pamarinta sin Tuhan? Unu in hikadalil natu' bat natu' mapapata in kahantang sin pamarinta sin Tuhan?

³¹ In pamarinta sin Tuhan hikadalil taniyu pa hambuuk bigi sibi'-sibi' ini hikatanum,

³² Na di' lumugay tumubu' iban lumaggu' tuud yan dayn ha katān jambangan. Dakula' in manga sanga niya amu in katapuan iban kapagpugaran sin manga manuk-manuk.”

³³ Na, mataud ginisan dalilan biya' ha yan in kiyaisturi hi Īsa bang siya nagnasihat ha manga tau sin hindu' sin Bayta' Marayaw pasal sin

pamarinta sin Tuhan. Dalilun niya kaagi in pagnasihat niya ha ganta' kahatihan sin manga tau.

³⁴ Di' siya magnasihat ha manga tau bang bukun dalil kaagi. Sagawa' bang siya dakuman iban sin manga hangpu' tagduwa mulid niya in duun, pahatihun niya sila sin maana sin katān isturi diyalil niya.

*Kapag'agihan hi Īsa in Hangin iban Alun
(Mat. 8:23-27; Lk. 8:22-25)*

³⁵ Sakali himapun-hapun mayan sin adlaw da yadtu, laung niya ha manga mulid niya, “Sūng kitaniyu umuntas pa hansipak hunasan.”

³⁶ Na, minīg na sila dayn ha manga tau mataud. Simakat na in manga mulid hi Īsa pa kumpit asibi', lāgi' in hi Īsa asal duun na naglilingkud. Na, diyā nila na siya timulak. Awn da isab kaibanan kumpit asibi' dimungan timulak kanila.

³⁷ Pag'untas nila, bukun malugay himuyup in hangin makusug iban nag'alun na. Nagsimpuwak in alun pa lawm kumpit nila iban agun-agun na mahipu' sin tubig in kumpit.

³⁸ In hi Īsa didtu ha buli' sin kumpit natutūg iban sin pag'uan niya. Biyati' siya sin manga mulid niya, laung nila, “Tuwan, di' ka kaw magparuli minsan kitaniyu maabut na mapatay?”

³⁹ Na, nagbangun hi Īsa ampa niya diyaak piyahundung in hangin. Laung niya, “Hundung kaw!” iban laung niya ha alun, “Linaw kaw!”

Na saruun-duun himundung in hangin iban liminaw tuud in dagat.

⁴⁰ Laung hi Īsa kanila, “Mayta' kamu miyuga' tuud? Mayta', masi pa wayruun pangandul niyu pa Tuhan?”

⁴¹ Na, nahaylan tuud in manga mulid hi Īsa. Laung nila pakaniya-pakaniya, “Hisiyu baha' tuud in tau ini? Minsan in hangin iban alun magkahagad kaniya!”

5

Pauliun hi Īsa in Tau Siyusūd Saytan (Mat. 8:28-34; Lk. 8:26-39)

¹ Sakali dimatung na hi Īsa iban sin manga mulid niya pa hansipak sin Dagat Jalil, mawn pa hula' Girasa.

² Pagnaug na mayan hi Īsa dayn ha kumpit, biyāk siya sin hambuuk tau guwa' dayn ha lawm kakubulan. In tau ini siyusūd saytan

³ iban naghuhula' siya ha kakubulan. Di' na tuud siya kahukutan minsan pa basi' in hipanghukut kaniya.

⁴ Nakamataud na bilangguan sin manga tau in siki-lima niya, sagawa' magkabugtu'-bugtu' niya da in bilangu' iban pagbali'-baliun niya in manga ikang-ikang. Wayruun tau makagapus kaniya sabab landu' tuud in kusug niya.

⁵ Magsāsab siya magsilawak dūm-adlaw ha kakubulan iban ha manga būd-būd, iban panggisun niya sin manga batu in baran niya.

⁶ Pagkita' sin tau ini kan Īsa dayn ha kalayuan, dimagan siya madtu kan Īsa ampa siya simujud ha alupan niya.

⁷⁻⁸ Laung hi Īsa kaniya, “Guwa' kaw dayn ha lawm baran sin tau ini, saytan!”

Magtūy similawak in tau siyusūd saytan, laung niya, “Unu in kabayaan mu kaku', Īsa, amu in Anak Tuhan Mahatinggi? Pangayuun ku junjung kaymu, ayaw mu aku binsanaa.”

⁹ Na, iyasubu siya hi Īsa, “Hisiyu in ngān mu?”

In sambung niya, “In ngān ku hi Ibulan sabab mataud tuud kami ini!”

¹⁰ Na, piyangayu' niya tuud jiyunjung kan Īsa bang mayan di' sila paīgun dayn ha hula' yaun.

¹¹ Manjari ini awn manga babuy mataud nagbabaan didtu ha pigi' būd nagkakaun.

¹² Na, nangayu' junjung kan Īsa in manga saytan, laung nila “Pakadtua kami pa manga babuy yaun. Pasūra kami pa lawm baran nila.”

¹³ Na, diyūlan sila hi Īsa. Gimuwa' na in manga saytan dayn ha baran sin tau ampa sila limin pa manga babuy. Na, magtūy in manga babuy nagbaan-baan limungtud dimagan dayn ha pangpang pa baba'. Nakatūy sila pa lawm dagat iban nalu'mus sila katān, awn manga kulang labi duwa ngaibu.

¹⁴ Manjari, in manga tau nag'iipat sin manga babuy magtūy dimagan madtu pa dāira iban pa kagimbahan nanuysuy ha manga tau pasal sin kīta' nila. Na, miyadtu in manga tau nyimata' sin suysuy diyungug nila.

15 Pagdatung nila mawn kan Īsa, kīta' nila in tau amu in bakas siyusūd sin saytan hangka-panji duun naglilingkud iban pagtamung marayaw. Kiyaulian iban ha lawm sayu na siya. Na, miyuga' in tau katān.

16 Na, in manga tau amu in duun nakakita' nanuysuy na ha manga tau sin nahinang hi Īsa ha tau siyusūd sin manga saytan iban pasal sin manga babuy.

17 Na, pag'ingat sin manga tau sin biya' hādtu, piyangayu' nila kan Īsa sin subay siya mīg dayn ha hula' nila.

18 Sakali sūng mayan hi Īsa sumakat pa kumpit asibi', nangayu' junjung kan Īsa in tau bakas siyusūd sin manga saytan, laung niya, “Tuwan, paagara aku kaymu.”

19 Sagawa' di' siya paagarun hi Īsa. Gām mayan laung hi Īsa kaniya, “Uwi' na kaw madtu pa manga lahasiya' mu iban baytai sila pasal sin nahinang sin Panghu' kaymu iban sin luuy niya kaymu.”

20 Na, minīg na in tau yaun, ampa niya liyatag siyuysuyan in manga tau ha hula' pagngānan Hangpu' Lungsud sin nahinang hi Īsa kaniya. Na, nahaylan in tau katān nakarungug sin suysuy niya.

*Mabuhi' in Bata' Babai Patay iban Kaulian in Babai Tagasakit
(Mat. 9:18-26; Lk. 8:40-56)*

21 Manjari, imuntas na isab nagbalik hinda Īsa pa hansipak sin Dagat Jalil. Pagdatung nila,

mataud tau in miyawn nagtipun ha katilibut hi Īsa.

²² Ha sa'bu niya duun, nākawn hi Jayrus, hambuuk nakura' sin langgal sin manga Yahudi. Pagkita' niya kan Īsa, magtūy siya simujud pa tungud siki hi Īsa.

²³ Pag'ubus, ampa siya nangayu' junjung kan Īsa, laung niya, “Tuwan, in anak ku babai dāga-rāga nagdarā na napas. Andu', kari kaw agad kaku' pa bāy ampa mu siya kumpiti bat siya dumayaw iban mabuhi'.”

²⁴ Na, miyagad na hi Īsa kaniya. Mataud tuud tau in miyamagad kan Īsa iban naggigipit siya iban sin manga tau ha katilibut niya.

²⁵ Sakali awn dimungan kanila hambuuk babai nasasakit pagguwaan dugu', hangpu' tagduwa tahun na in lugay niya.

²⁶ Mataud na mangungubat in nakaubat kaniya iban naubus na in pilak niya piyagpaubat, sagawa' wala' da siya imuli'. Gām mayan magsusūng in sakit niya.

²⁷ Sakali nakarungug siya manga suysuy pasal hi Īsa. Hangkan, limamugay siya ha manga tau mataud imurul kan Īsa ampa siya simuuk pa taykud hi Īsa.

²⁸ Laung niya ha lawm atay niya, “Bang ku sadja kakamputan in juba niya, kaulian na in sakit ku.”

²⁹ Nakasuuk mayan siya kan Īsa, kiyamputan niya na in juba hi Īsa. Na, saruun-duun himundung in pagguwa' sin dugu' niya iban

kiyananaman niya na sin kiyaulian na siya dayn ha sakit niya.

³⁰ Na, magtūy isab kiyaingatan hi Īsa sin awn kiyaulian dayn ha kusug sin barakat niya magpauli' ha tagasakit. Hangkan, himundung siya ampa himarap pa ulihan. Laung niya, “Hisiyu in kimaput sin juba ku?”

³¹ Laung sin manga mulid niya, “Inday Tuwan. Kīta' mu na in taud sin tau yan naggigipit iban ikaw, biya' diin in kaingat namu' bang hisiyu in kimaput sin juba mu?”

³² Sagawa' nanghinghing hi Īsa bat niya kaingatan bang hisiyu in kimaput sin juba niya.

³³ Na, in babai namidpid sin buga' sabab kiyaingatan niya na in kimugdan kaniya. Hangkan, miyadtu siya simujud pa tungud siki hi Īsa ampa siya namayta' sin kasabunnalan tuud.

³⁴ Laung hi Īsa kaniya, “Inda', in kusug sin parachaya iban pangandul mu amu in nakauli' kaymu. Pataptapa na in lawm atay mu. In sakit mu uli' na tuud.”

³⁵ Ha sa'bu hi Īsa namimichara ha babai yaun, awn nākawn manga tau dayn ha bāy hi Jayrus, amu in nakura' sin langgal. Laung nila kan Jayrus, “In anak mu miyatay na. Ayaw mu na paluuga madtu in Tuwan Guru.”

³⁶ Sagawa' wala' hi Īsa nag'asip sin bichara nila. Gām mayan laung niya kan Jayrus, “Ayaw kaw masusa. Pagparachaya sadja kaw.”

³⁷ Na, wala' na piyaagad hi Īsa in manga tau kanila, luwal da hinda Pitrus iban sin duwa magtaymanghud hi Ya'kub kay Yahiya.

³⁸ Pagdatung nila pa bāy hi Jayrus, kīta' hi Īsa sin nahiluhala' in manga tau iban diyungug niya na in pagtangis iban pagmatay sin manga tau.

³⁹ Simūd siya pa lawm bāy ampa siya namichara, laung niya, “Mayta' kamu nahiluhala' iban nagtangis? In bata' wala' miyatay, sagawa' natūg sadja siya.”

⁴⁰ Na, piyagkatawahan siya sin manga tau, sabab sin bichara niya. Sakali piyaguwa' niya in manga tau. Ubus ampa niya diyā in ina' ama' sin bata' iban sin tū mulid niya pa lawm bilik kiyabubutangan sin bata' babai.

⁴¹ Pag'ubus, ampa niya kiyamputan in lima sin bata' iban namung siya ha bahasa nila, laung niya, “*Talita kumi.*” In hāti niya, “*Inda', bangun na kaw!*”

⁴² Na, magtūy nagbangun in bata' babai iban miyanaw na ha lawm bāy. (In umul sin bata' babai hangpu' tagduwa tahun.) Na, nahaylan tuud in manga nakakita' ha ini.

⁴³ Sagawa' ibut-ibutan tuud sila hi Īsa di' pabaytaan minsan kansiyu pasal sin nahinang niya ha bata' babai. Iban biyaytaan niya sila paparihilan kakaun in bata'.

6

*Siyulak sin Manga Tau Nasarit hi Īsa
(Mat. 13:53-58; Lk. 4:16-30)*

¹ Pag'ubus yadtu minīg na hi Īsa dayn ha hula' yaun, ampa siya nagbalik madtu pa kawman luggiya' hulaan niya. Miyagad isab in manga mulid niya kaniya.

² Sakali, pag'abut adlaw Sabtu', amu in adlaw paghali-hali iban pagpudji pa Tuhan, timagna' na hi Īsa nagnasihāt didtu ha langgal. Mataud tau duun in nahaylan pagdungug nila sin pagnasihāt niya. Laung sin pakaniya-pakaniya, “Hawnu niya baha' nakawa' in katān ingāt niya yan? Unu baha' in barakat niya yan? Iban biya' diin in kahinang niya sin manga mu'jijāt yan?”

³ Bukun ka in siya hambuuk karpintiru, amu in anak hi Mariyam iban taymanghud hinda Ya'kub, Yusup, Jahud iban Simun? Bukun ka in manga taymanghud niya babai yari hangka-lūngan taniyu?” Na, siyulak siya sin manga tau Nasarit.

⁴ Laung hi Īsa kanila, “In hambuuk nabi liyalaggu' hawnu-hawnu hula'! Sagawa' ha luggiya' hula' niya di' siya lagguun iban in manga lahasiya' iban sin manga tau hangka-kawman niya di' manglaggu' kaniya.”

⁵ Na, wayruun unu-unu mu'jijāt in nahinang hi Īsa duun ha Nasarit, luwal da napauli' niya in manga tau tagasakit kiyaputan niya, sagawa' hangkatiyu' da.

⁶ Landu' tuud nainu-inu hi Īsa bang mayta' wayruun pangandul kaniya sin manga tau duun.

*Daakun na hi Īsa Magnasīhat in Hangpu'
Tagduwa Mulid Niya
(Mat. 10:5-15; Lk. 9:1-6)*

Pag'ubus yadtu miyadtu na hi Īsa pa kakawm-kawman nagnasīhat ha manga tau.

⁷ Sakali tiyawag niya in hangpu' tagduwa mulid niya, ampa niya piyapanaw duwa-ruwa papagnasihatun pa kahula'-hulaan. Dīhilaan niya sila kawasa makapag'agi ha manga saytan.

⁸ Iban biyaytaan niya sila, laung niya, “Ha panaw niyu ini ayaw kamu magdā unu-unu luwal da manga tungkud niyu. Ayaw kamu magdā kakaun, pagluluunan sin kapanyapan niyu, iban sīn ha lawm sabitan niyu.

⁹ Makajari kamu magtawmpa' sagawa' ayaw kamu magdā badju' dugaing dayn sin ha baran niyu.”

¹⁰ Iban laung pa isab hi Īsa kanila, “Hawnu-hawnu na mān bāy kakadtuan niyu, bang marayaw in pag'asip kaniyu, duun na kamu hanti' ha salugay niyu duun ha hula' yan.

¹¹ Na, bang kamu mākawn pa hula' sin manga tau amu in di' mag'asip kaniyu atawa di' dumungug kaniyu, īg kamu dayn duun. Iban pag'īg niyu paspasi niyu in bagunbun dayn ha siki niyu (ha supaya mapakita' niyu in tanda' sin di' sila tūpun parulihun niyu).”

¹² Na, miyanaw na in manga mulid niya, ampa nagnasihat ha manga tau sin subay sila magtawbat na sin manga dusa nila.

¹³ Mataud manga saytan in napaguwa' nila dayn ha baran sin manga tau siyusūd saytan iban mataud tau nasasakit in siyapuhan nila sin lana amu in kiyaulian nila.

Punggulan ū hi Yahiya Mangliligu'
(Mat. 14:1-12; Lk. 9:7-9)

14 Manjari kiyarungugan hi Sultan Hirud in katān nahinang hi Īsa sabab simaplag na in suysuy pasal sin kabantugan niya. In manga kaibanan tau nagtukud-tukud na bang hisiyu hi Īsa. Laung sin kaibanan tau, “Nabuhi' na nagbalik hi Yahiya Mangliligu'. Hangkan sa in tau yan tagabarakat huminang sin manga mu'jjat yan.”

15 Sagawa' laung isab sin kaibanan, “Hi Ilyas in tau yan amu in nabi sin timpu nakauna.” Laung isab sin kaibanan, “Hambuuk nabi in tau yan, biya' sin manga nabi sin masa nakauna.”

16 Pagdungug hi Hirud sin manga suysuy, laung niya, “Hi Yahiya Mangliligu' in tau yan. Bakas ku piyapunggulan in ū niya, sagawa' nabuhi' siya nagbalik.”

17 Karna' biya' ha ini in isturi pasal sin pagpatay kan Yahiya. Iyasawa hi Hirud hi Hirudiya, amu in asawa sin taymanghud niya hi Pilip. Liyāngan siya hi Yahiya sin pag'asawa niya kan Hirudiya, hangkan piyasaggaw niya hi Yahiya, piyahukutan ampa piyajil.

18 Karna' daran in pagbayta' hi Yahiya kan Hirud, laung niya, “Bukun mapatut asawahun mu in asawa sin taymanghud mu, hi Pilip.”

19 Hangkan, dimugal hi Hirudiya kan Yahiya iban mabaya' niya hipapatay hi Yahiya, sagawa' di' niya mahinang sabab di' mabaya' hi Hirud hipapatay hi Yahiya.

20 Karna' malaggu' in pag'addat hi Hirud kan Yahiya pasal kiyaingatan niya sin in hi Yahiya tau marayaw iban suchi. Hangkan iyyaran

niya hi Yahiya dayn ha kamulahan. Mabaya' siya magdungug sin manga bichara hi Yahiya, sagawa' sumigpit tuud in pamikil niya bang niya karungugan na.

²¹ Sakali naawn in waktu marayaw makapamaws hi Hirudiya kan Yahiya. Karna' dimatung mayan in adlaw bakas kapag'anak kan Hirud, nagpajamu siya ha manga katān wajil niya, ha manga nakura' sin manga sundalu iban ha manga tau barkanan ha Jalil.

²² Sakali in anak hi Hirudiya budjang miyawon nagbayla pa pagjamuhan. Kiyasulitan tuud hi Hirud iban sin manga luruk sin pagbayla niya. Hangkan laung sin sultan ha budjang, “Sukat kaw sin unu-unu kabayaan mu, hirihil ku kaymu.”

²³ Lāgi', simapa tuud siya ha budjang, laung niya, “Tantu hirihil ku tuud kaymu minsan unu in pangayuun mu, minsan in hangtunga' sin alta' ku.”

²⁴ Na, miyadtu in budjang nangasubu ha ina' niya kan Hirudiya laung niya, “Unu in pangayuun ku ha sultan?”

In sambung sin ina' niya, “Pangayua in ū hi Yahiya Mangliligu'.”

²⁵ Na, nag'ūs-'ūs nagbalik in budjang madtu pa sultan ampa siya nangayu', laung niya, “In kabayaan ku hirihil mu kaku' bihaun in ū hi Yahiya Mangliligu'. Pabutangan ha talam!”

²⁶ Pagdungug sin sultan, nasusa tuud siya. Sagawa' pagga siya nakajanji' ha budjang ha alupan sin manga tau luruk, na di' niya na mabawi' in kiyabichara niya kaniya.

²⁷ Hangkan, magtūy in sultan nagdaak ha hambuuk sundalu jaga hipaparā mawn kaniya in ū hi Yahiya. Na, miyadtu na pa jil in sundalu jaga ampa piyunggulan in ū hi Yahiya.

²⁸ Pag'ubus ampa niya biyutang in ū ha talam ampa diyā madtu pa budjang. Diyā isab sin budjang in ū madtu pa ina' niya.

²⁹ Na, diyungug mayan sin manga mulid hi Yahiya in pasal ini, miyadtu sila kimawa' sin bangkay hi Yahiya ampa nila kiyubul. Na, amu yan in suysuy pasal sin kamatay hi Yahiya Mangliligu'.

Pakaunun hi Īsa in Lima Ngaibu Tau
(*Mat. 14:13-21; Lk. 9:10-17; Yh. 6:1-14*)

³⁰ Manjari, nakauwi' na in manga mulid kiyawakilan hi Īsa dayn ha pagnasihatan nila. Miyawn sila nagtipun kan Īsa ampa sila namayta' sin katān nahinang iban kiyahindu' nila ha manga tau.

³¹ Na, landu' tuud mataud tau in magkadtu-kari kimita' kan Īsa, hangkan di' minsan makaluhaya kumaun hi Īsa iban sin manga mulid niya. Na, hangkan laung hi Īsa ha manga mulid niya, "Sūng kitaniyu pa lugal wayruun makasasaw kātu'niyu bat kamu makapaghali-hali."

³² Na, miyadtu na sila nagkumpit harap pa hula' wayruun tau naghuhula'.

³³ Sagawa' mataud tau in nakakita' sin pagtulak nila iban magtūy sila kiyakilāhan sin manga tau. Na, in manga tau dayn ha kadāirahan katān imūs'-ūs imurul nagpanaw

sadja madtu pa hula' kadtuun hinda Īsa. Na, dimatung sila madtu muna dayn kan Īsa iban sin manga mulid niya.

³⁴ Pagnaug hi Īsa dayn ha kumpit asibi', kīta' niya in manga tau mataud. Limuuy tuud siya pagkita' niya ha manga tau sabab biya' sila sapantun manga bili-bili wayruun mag'iipat kanila. Na, nagnasihāt na hi Īsa kanila iban mataud in niyasīhat niya.

³⁵ Pagga sin himapun na tuud, miyawn na in manga mulid niya kaniya, laung nila, “Tuwan, masuuk na marūm in hula' ampa in hula' ini wayruun tau naghuhula' dī.

³⁶ Marayaw pa pakadtuun mu in manga tau ini pa manga lūngan iban pa manga bāy sin manga mag'uuma amu in masuuk mari bat sila makapamī sin kakaun nila.”

³⁷ Sagawa' in sambung hi Īsa, laung niya, “Kamu na in dumihil kakaun kanila.”

Laung nila, “Uy, na biya' diin yan? Ha banus sin tau yan subay harga' walu bulan gadji in hipamī sin kakaun hipakaun kanila.”

³⁸ Na, laung hi Īsa kanila, “Pila in taud sin tinapay diyarā niyu? Kitaa niyu madtu.”

Na, pagkita' nila, laung nila, “Awn lima tinapay iban duwa ista'.”

³⁹ Pag'ubus biyaytaan hi Īsa in manga mulid niya papalingkurun in manga tau katān, papagtumpuk-tumpukun ha kabaylihan.

⁴⁰ Hangkan limingkud na in manga tau, nagtumpuk-tumpuk hanggatus-hanggatus iban kay'man-kay'man.

41 Na, kiyawa' na hi Īsa in lima tinapay iban sin duwa ista', ampa siya himangad pa taas langit nagsarang-sukul pa Tuhan. Pag'ubus, ampa niya piyag'utud-utud in manga tinapay, diyuhal pa manga mulid niya ampa piyarihil pa manga tau. Piyagbahagi'-bahagi' niya da isab in duwa ista' ha manga tau katān.

42 Na, nakakaun in tau katān iban kiyansuban sila.

43 Pag'ubus sin manga tau nagkaun, tīpun sin manga mulid hi Īsa in nakapin kakaun iban ista'. Nakahipu' sila hangpu' tagduwa ambung.

44 Na, in taud sin tau kimaun, in manga usug sadja, awn lima ngaibu.

*Manaw hi Īsa ha Babaw Dagat
(Mat. 14:22-33; Yh. 6:15-21)*

45 Pag'ubus yadtu magtūy piyasakat hi Īsa in manga mulid niya pa taas kumpit asibi', paunahun dayn kaniya madtu pa Bitsayda, ha hansipak sin dagat. Dimuun naa siya nagpauwi' ha manga tau mataud.

46 Napauwi' niya mayan in manga tau, miyadtu hi Īsa pa taas būd-būd nangarap pa Tuhan.

47 Narūm mayan nakaabut na in manga mulid hi Īsa pa gi'tungan sin dagat. Ampa in hi Īsa duun isa-isa niya ha ginlupaan.

48 Sakali kīta' hi Īsa kiyahunitan nagdayung in manga mulid niya sabab simasangsang sila sin hangin. Na, subu-subu pa tuud ha ūt sin lisag tū iban lisag unum, miyanaw hi Īsa ha

babaw dagat harap madtu pa manga mulid niya. Ambaya' niya sila labayan,

⁴⁹ sagawa' kīta' siya sin manga mulid niya nagpapanaw ha babaw dagat. Na, similawak sin buga' in manga mulid niya sabab in pangannal nila lutaw in kīta' nila.

⁵⁰ Similawak tuud sila katān pagkita' nila kaniya sabab landu' tuud sila miyuga'.

Sagawa' magtūy hi Īsa namung kanila, laung niya, "Pataptapa niyu in atay niyu. Aku sa ini, hangkan ayaw kamu mabuga'."

⁵¹ Pag'ubus simakat siya pa kumpit sarta' himundung na in hangin. Nahaylan tuud in manga mulid niya kaniya.

⁵² Karna' di' nila pa kaingatan bang hisiyu tuud hi Īsa minsan nila bakas na kīta' bang biya' diin in pagpakaun hi Īsa ha manga tau. Di' maabut sin pikilan nila in kīta' nila.

Pauliun hi Īsa in Manga Tagasakit ha Ginnisarit (Mat. 14:34-36)

⁵³ Manjari limanjala na sila pa hansipak sin dagat. Duun sila dimunggu' ha kawman sin Ginnisarit.

⁵⁴ Pagnaug nila dayn ha kumpit, magtūy kiyakilāhan sin manga tau hi Īsa.

⁵⁵ Hangkan in manga tau katān dayn ha pangdaig sin hula' yaun nag'ūs-ūs miyawon kan Īsa nagdarā sin manga nasasakit amu in nagkukulang ha kulangan nila. Dāhun nila in manga nasasakit madtu kan Īsa minsan hawnu-hawnu hi Īsa.

⁵⁶ Iban pakain-pakain na mayan hi Īsa madtu, pa kawman atawa pa manga dāira atawa pa kagimbahan, dāhun sin manga tau in manga nasasakit madtu pa tabu' ampa nila junjungan kan Īsa bang mayan pakaputun niya in manga nasasakit minsan dakuman duhul sin juba niya. Na, in katān tau nakakaput sin juba niya kiyaulian.

7

*Unu in Marayaw Bawgbugan, Biatan sin tau atawa Daakan sin Tuhan?
(Mat. 15:1-9)*

¹ Manjari, in manga Parisi iban manga guru sin sara' agama amu in nakalūd dayn ha dāira Awrusalam (Baytal Makdis) miyaw n nagtipun kan Īsa.

² Sakali, kīta' nila in kaibanan manga mulid hi Īsa nagkakaun, ampa wala' nakapanghugas tuud marayaw sin manga lima nila biya' kaagi sin addat sin manga Yahudi magsuchi sin lima nila bang sila kumaun.

³ Karna' in addat sin manga katān Yahudi labi awla na in manga Parisi di' sila kumaun bang nila di' masuchi naa muna in manga lima nila. Iyaagad nila tuud marayaw in manga biatan sin kamaasan nila.

⁴ Iban di' sila kumaun sin unu-unu dayn ha tabu' bang di' kahugasan naa muna biya' sin kaagi nila maghugas. Iban iyaagad nila tuud marayaw in manga katān hindu' daakan sin kamaasan nila biya' na sin kaagi sin paghugas

marayaw sin manga sawan, sili', iban sin manga paglulutuan tumbaga.

⁵ Hangkan, pagkita' sin manga Parisi iban sin manga guru sin sara' agama ha manga mulid hi Īsa nagkakaun ha wala' makapagsuchi sin manga lima nila, iyasubu nila hi Īsa, laung nila, “Mayta' in manga mulid mu di' magkahagad sin manga biatan sin manga kamaasan natu'? Magkaun sadja sila minsan wala' nakapanghugas tuud marayaw sin manga lima nila.”

⁶ In sambung hi Īsa kanila, “In kamu yan magpabaw'-baw' sadja miyamagad ha daakan sin Tuhan! Sagawa' in ha lawm atay niyu di' magkugdan iban sin manga bichara niyu. Kiyugdan tuud kamu sin kiyabayta' hi Isayas ha lawm Kitab, amu agi sin Tuhan, 'Liyalaggu' aku sin manga tau sin lapal-kabtangan nila, sagawa' malayu' aku dayn ha lawm atay nila.

⁷ Way da pūs nila magpudji kaku' sabab hibayta' nila sin in hindu' nila daakan dayn kaku', sagawa' in kasabunnalan niya hinang-hinang nila sadja in hindu' yan.' ”

⁸ “Na, biya' ha yan tuud in kamu,” laung hi Īsa. “Wala' niyu na iyagad in daakan sin Tuhan, sagawa' amu in kiyahagad niyu in manga daakan sin pagkahi niyu mānusiya'.”

⁹ Laung pa isab hi Īsa, “Mapanday tuud kamu huminang sin dān hikasulak niyu in daakan sin

Tuhan ha supaya niyu kabawgbugan in manga hindu' biatan sin kamaasan niyu.

¹⁰ Karna'," laung hi Īsa, "Nagparman in Tuhan, piyanaug niya dayn kan Musa, amu agi, 'Pag'addati niyu in ina' ama' niyu,' iban, 'Hisiyu-siyu in manukna' ha ama' atawa ina' niya subay patayun.'

¹¹ Sagawa' dugaing in hīndu' niyu ha manga tau. Laung niyu, bang in hambuuk tau awn hipanabang niya ha maas niya, sagawa' imiyan siya sin in tabang niya kanila hiungsud niya na kulban, (hāti niya kiyaungsud na pa Tuhan),

¹² na in yan makajari, minsan siya di' na tumabang ha ina'-ama' niya.

¹³ Na, in hindu' biatan sin kamaasan niyu biya' ha yan amu in hīndu' niyu isab ha manga tau," laung hi Īsa, "amuna in nakapalayu' ha manga tau dayn ha Parman sin Tuhan. Lāgi', bukun sadja yan in nahinang niyu. Mataud pa dugaing nahinang niyu amu in nakalanggal ha daakan sin Tuhan."

In Manga Mahinang Dusa sin Tau (Mat. 15:10-20)

¹⁴ Pag'ubus tiyawag nagbalik hi Īsa in tau mataud mawn kaniya ampa siya namung kanila, laung niya, "In kamu katān, dungug kamu sin hindu' ku iban hātiha niyu tuud.

¹⁵ In unu-unu kakaun makasūd pa lawm baran sin tau di' makasammal kaniya, sagawa' in manga unu-unu mangi' guwa' dayn ha lawm simud sin tau amu in makasammal kaniya.

16 Na, sasuku' sin kamu nakarungug, dunguga niyu tuud in biyayta' ku yan kaniyu!”

17 Na, pag'ig hi Īsa dayn ha manga tau mataud miyadtu siya pa hambuuk bāy. Duun mayan siya ha lawm bāy, iyasubu siya sin manga mulid niya pasal sin hindu' diyalil niya.

18 Laung hi Īsa kanila, “Bat biya' da isab kamu sin kaibanan tau masi pa wayruun panghāti. Mayta', di' niyu kaingatan sin in unu-unu kakaun makasūd pa lawm baran sin tau di' yan makasammal kaniya.

19 Sabab in kakaun yan di' sumūd pa lawm atay niya sagawa' pa lawm tiyan niya, iban pag'ubus gumuwa' da yan dayn ha lawm baran niya.” (Dayn ha bichara hi Īsa yan, piyahāti niya sin in katān kakaun halal iban wayruun kakaun in haram.)

20 Iban laung pa isab hi Īsa, “In unu-unu mangī' gumuwa' dayn ha lawm atay sin tau amu in makasammal kaniya mahinang niya dusa.

21 Karna' dayn ha lawm atay sin tau gumuwa' in manga unu-unu mangī' amu in makarā kaniya huminang maasihāt, manakaw, mamunu',

22 magjina, magnapsu sin unu-unu sin kaibanan, maghinang sin unu-unu katān mangī', mangakkal ha pagkahi, magbais, mangabughu', manglimut, magtaas atay iban magkarupangan.

23 In manga katān hinang mangī' yan guwa' dayn ha lawm pikilan sin tau iban amu yan in makasammal, mahinang niya dusa.”

*In Pangandul sin Hambuuk Babai kan Īsa
(Mat. 15:21-28)*

²⁴ Pag'ubus minīg na hi Īsa, ampa siya limanjal dayn didtu pa hula' ha tungud sin dāira Tirus. Miyadtu siya pa hambuuk bāy iban in kabayaan niya wayruun makaingat sin yaun siya duun. Sagawa' di' da siya makatapuk dayn ha manga tau.

²⁵ Awn hambuuk babai amu in tagaanak babai siyusūd saytan in nakarungug pasal hi Īsa. Na, magtūy siya simujud pa alupan hi Īsa.

²⁶ In babai ini bangsa Piniki dayn ha hula' Siriya iban bukun siya Yahudi. Piyangayu' niya junjung kan Īsa papaguwaun in saytan dayn ha lawm baran sin anak niya babai.

²⁷ Sagawa' diyalil hi Īsa in sambung niya laung niya, “Subay pakaunun naa muna in manga bata'-bata'. Bukun patut in kakaun sin manga bata'-bata' hipakaun pa manga iru' ipatan.”

²⁸ “Bunnal in bichara mu yan, Tuwan,” laung sin babai, “sagawa' minsan in manga iru' ipatan ha sawm lamisahan kumaun da sin manga kakaun matanak dayn ha kakaun sin manga bata'-bata'.”

²⁹ Na laung hi Īsa kaniya, “Dayn ha sabab sin pamung mu yan, kiyaulian na in anak mu. Uwi' na kaw. Naīg na in saytan dayn ha lawm baran sin anak mu!”

³⁰ Na, minuwi' na in babai. Pag'uwi' niya, kīta' niya in anak niya nagkukulang ha kulangan iban kiyaulian na. Naīg na in saytan dayn ha lawm baran niya.

Pauliun hi Īsa in Tau Bisu iban Umaw

³¹ Manjari, dayn ha dāira Tirus nagbalik na hi Īsa pa Dagat Jalil. Limabay siya dayn ha Sidun iban dayn ha hula' pagngānan Hangpu' Dāira.

³² Dimatung mayan siya madtu, awn manga tau miyaw n kaniya nagdarā hambuuk tau bisu iban umaw. Nangayu' sila junjung kan Īsa bang mayan kaputan niya in tau ini.

³³ Na, diyā hi Īsa limawak in tau bisu iban umaw dayn ha manga tau mataud ampa niya kiyamputan in lungag taynga sin tau iban piyahiran niya sin lura' niya in dila' sin tau ini.

³⁴ Pag'ubus ampa hi Īsa himangad pa langit, ampa siya nimapas dakula'. Laung niya ha tau umaw-bisu, "*Ippata,*" in hāti niya "*Maukab na.*"

³⁵ Na, saruun-duun nakarungug na in tau bisu iban gimaan na in dila' niya sarta' mahantap na siya magbichara.

³⁶ Pag'ubus ampa ibut-ibutan hi Īsa in manga tau, di' pabaytaun minsan kansiyu pasal sin nahinang niya. Sagawa' iyampa na sila liyāng, iyampa na sila nagsuysuy pasal sin nahinang niya.

³⁷ Na, in tau katān nakarungug sin suysuy ini nahaylan tuud. Laung nila, "*Uy, landu' tuud marayaw in katān nahinang niya. Minsan in bisu maparungug niya iban umaw mapabichara niya.*"

8

Pakaunun hi Īsa in Upat Ngaibu Tau
(*Mat. 15:32-39*)

¹ Pag'ubus, bukun malugay hambuuk adlaw nagtipun nagbalik mawn kan Īsa in manga tau mataud. Sakali pagga wayruun na kakaun sin manga tau, tiyawag hi Īsa in manga mulid niya iban laung niya kanila,

² “Maluuy aku ha manga tau ini sabab awn na tūy adlaw sila ini miyamagad kaku', ampa bihaun wayruun makaun nila.

³ Bang ku sila pauwiun hiyahapdi', na punungun sila ha dān, sabab in kaibanan kanila malayu' in uwian.”

⁴ Laung sin manga mulid niya, “Ay kaw naa, Tuwan, hariin kitaniyu kumawa' kakaun makainihan hipakaun ha manga tau mataud ini sin wayruun tau naghuhula' ha hula' ini?”

⁵ “Pila in taud sin tinapay diyarā niyu?” laung hi Īsa.

“Pitu,” in sambung sin manga mulid niya.

⁶ Na, iyan hi Īsa in manga tau mataud papalingkurun ha lupa'. Pag'ubus ampa niya kiyawa' in pitu tinapay ampa siya nagsarang-sukul pa Tuhan. Ubus niya piyag'utud-utud in tinapay, diyuhal niya pa manga mulid niya ampa piyarihil pa manga tau. Na, dihil na sin manga mulid niya in tinapay pa manga tau.

⁷ Awn da isab hangkatiyu' ista' asibi' diyarā sin manga mulid hi Īsa. Pag'ubus hi Īsa nagsarang-sukul pa Tuhan, diyuhal niya isab in ista' pa manga mulid niya hipaparihil ha manga tau.

⁸ Na, nakakaun in tau katān iban kiyansuban sila. Awn manga upat ngaibu tau in nakakaun.

⁹ Pag'ubus sin manga tau nagkaun, tīpun sin manga mulid hi Īsa in manga kakaun nakapin. Nakahipu' sila pitu ambung. Sakali piyauwi' na hi Īsa in manga tau,

¹⁰ ubus ampa siya magtūy simakat pa kumpit asibi' iban sin manga mulid niya. Timulak sila madtu pa hula' Dalmanuta.

Mabaya' Kumita' Tanda' sin Barakat hi Īsa in Manga Parisi
(Mat. 16:1-4)

¹¹ Pagdatung hinda Īsa pa Dalmanuta, miyawn in manga Parisi kan Īsa dimā kaniya magsual. Mabaya' nila sulayan in barakat hi Īsa. Hangkan, nangayu' sila kumita' hambuuk mu'jijat dayn kan Īsa bat awn tanda' kakitaan nila sin bunnal tuud naraak siya sin Tuhan.

¹² Na, nimapas hi Īsa dakula' sabab masimbul in lawm atay niya ampa siya namung ha manga Parisi, laung niya, “Mayta' in manga tau sin masa ini mabaya' kumita' mu'jijat? Sā' tuud in pikilan sin manga tau ini. Na, baytaan ta kamu sin mattan. Di' ku pakitaun mu'jijat in manga tau sin masa ini.”

¹³ Na, minīg na hi Īsa dayn kanila, ampa siya nagbalik pa kumpit iban sin manga mulid niya. Imuntas sila pa hansipak sin dagat.

Pahalliun hi Īsa in Manga Mulid niya dayn ha Hindu' sin manga Parisi iban hi Hirud
(Mat. 16:5-12)

14 Manjari, kiyalupahan sin manga mulid hi Īsa magdā kakaun. Amura in diyarā nila in hambuuk tinapay duun ha kumpit.

15 Sakali laung hi Īsa kanila, “Kamaya'-maya' da kamu iban halli' kamu dayn ha pasulig sin tinapay sin manga Parisi iban hi Hirud.”

16 Na, nag'inu-inu nagbichara pakaniya-pakaniya in manga mulid niya bang mayta' siya namung biya' hādtu. Laung nila “Maray' hangkan siya namung biya' hādtu sabab wala' kitaniyu nagdā tinapay kakaun taniyu.”

17 Na, kiyaingatan hi Īsa bang unu in piyaggingungan nila. Hangkan laung niya kanila, “Mayta' kamu magsusa pasal sin wayruun kakaun? Mayta' masi namān kamu di' makaingat atawa di' makahāti? Mayta' pupud na in pikilan niyu?

18 Taga mata sa kamu, na mayta' kamu di' makakita'? Taga taynga sa kamu, na mayta' kamu di' makarungug? Di' niyu ka katumtuman

19 in waktu piyagbahagi'-bahagi' ku in lima tinapay piyakaun ku ha lima ngaibu tau? Pila in natipun niyu ambung hipu' sin kakaun kapin pag'ubus sin manga tau nagkaun?”

“Hangpu' tagduwa,” in sambung sin manga mulid niya.

20 “Iban ha waktu piyag'utud-utud ku in pitu tinapay piyakaun ha upat ngaibu tau,” laung hi Īsa, “pila in natipun niyu ambung hipu' sin kakaun kapin?”

“Pitu,” in sambung sin manga mulid niya.

21 “Na, di' pa ka kamu makahāti sin bukun pasal kakaun in piyagbichara ku?” laung hi Īsa ha manga mulid niya.

Mapakita' hi Īsa in Tau Buta

22 Sakali dimatung mayan hinda Īsa pa Bitsayda, awn hambuuk tau buta diyā mawn kaniya sin manga tau. Piyangayu' nila junjung kan Īsa pakumpitan kaniya in tau buta.

23 Na, kiyumpitan hi Īsa in tau buta ampa niya iyambit diyā gimuwa' dayn ha kawman yaun. Pag'ubus ampa niya liyuraan in mata sin tau buta. Biyutang niya in lima niya pa mata sin buta ubus ampa niya iyasubu, laung niya, “Awn na kakitaan mu?”

24 Sakali biyantang sin tau buta in pangatud niya pa unahan. Laung niya, “Huun, kakitaan ku in manga tau nagpapanaw, sa' biya' sila lupa manga kahuy.”

25 Na, biyutang hi Īsa nagbalik in lima niya pa mata sin tau buta. Imatud in tau buta sarta' nagbalik na in pangita' niya iban kakitaan niya na marayaw in unu-unu katān.

26 Na, piyauwi' na hi Īsa in tau buta sa' iyan niya, laung niya, “Ayaw na kaw humapit dayn ha kawman yan mamayta' ha manga tau sin makakita' na kaw.”

*In Pamung hi Pitrus Pasal hi Īsa
(Mat. 16:13-20; Lk. 9:18-21)*

27 Manjari, limanjal na hi Īsa iban sin manga mulid niya pa manga kawman masuk pa hula' Sisariya Pilipi. Ha sa'bu nila miyamanaw, iyasubu hi Īsa in manga mulid niya, laung niya,

“Bang ha bichara sin manga tau, hisiyu kunu' aku?”

²⁸ Na, laung sin manga mulid niya kaniya, “Laung sin kaibanan tau ikaw kunu' hi Yahiya Mangliligu'. Laung isab sin kaibanan ikaw kunu' hi Ilyas, ampa isab in kaibanan laung nila hambuuk kaw kunu' nabi sin masa nakauna yadtu amu in nabuhi' nagbalik.”

²⁹ Na, iyasubu sila hi Īsa, laung niya, “Na, bang kamu, hisiyu aku?”

In sambung hi Pitrus, “Ikaw in Almasi.”*

³⁰ Na ĩbut-ibutan sila hi Īsa, laung niya, “Ayaw kamu magbayta' minsan hisiyu sin pasal ku.”

Mamayta' hi Īsa Pasal sin Kabinsanaan iban Kamatay Niya
(Mat. 16:21-28; Lk. 9:22-27)

³¹ Pag'ubus yadtu timagna' na hi Īsa nanghindu' ha manga mulid niya pasal sin baran niya. “In aku,” laung hi Īsa, “amu in Anak Mānusiya' subay tuud makalabay kabinsanaan dakula', iban kahukawan tuud aku sin manga nagtatau-maas ha hula', sin manga nakura' kaimaman iban sin manga guru sin sara' agama. Hipapatay nila aku sagawa' ha hikatū sin adlaw dayn ha kamatay kāku', mabuhi' da aku magbalik.”

³² Na, piyahāti tuud hi Īsa in pasal yan ha manga mulid niya. Sakali, diyā hi Pitrus hi Īsa

---

* **8:29 8:29** In hāti sin Almasi amu in hambuuk-buuk kiyajanji' sin Tuhan manglappas ha manga tau iban magbaya' ha unu-unu katān.

limawak hangkatiyu' dayn ha kaibanan ampa niya siyاملang in bichara hi Īsa.

³³ Sagawa' timaykud hi Īsa dayn kan Pitrus ampa siya imatud ha manga mulid niya, ubus ampa niya piyag'amahan hi Pitrus. Laung niya, "Īg kaw dayn kāku', Saytan Puntukan! Sabab in ha lawm sin pikilan mu yan pamikil sin mānusiya', bukun pamikil dayn ha Tuhan."

³⁴ Pag'ubus tiyawag hi Īsa in manga tau mataud iban sin manga mulid niya, pakawnun kaniya. Laung niya kanila, "Bang awn tau mabaya' magad kāku', subay agarun niya in kabayaan ku bukun in kabayaan niya. Subay siya mangaku sin katān haggut-pasu' minsan siya mapatay ha pasal ku, ampa siya tūpun magad kāku'!

³⁵ Karna' hisiyu-siyu in māūg ha kabuhi' niya iban magpikil sadja sin kabayaan niya tantu mapatay da siya. Sagawa' hisiyu-siyu in di' māūg ha kabuhi' niya minsan siya mapatay ha pasal ku iban pagbawgbug sin Bayta' Marayaw pasal sin pamarinta sin Tuhan, tantu makabaak siya kabuhi' salama-lama.

³⁶ Sabab unu in kapūsan sin hambuuk tau magparūl sadja sin katān kanapsuhan niya dī ha dunya bang ha adlaw mahuli masiksa' da in nyawa ha lawm narka'?

³⁷ Sabab wayruun unu-unu ha lawm dunya ini in hikalukat sin hambuuk tau sin nyawa niya dayn ha lawm kasiksaan.

³⁸ Ha masa ini in manga mānusiya' baldusa iban miyutas na dayn ha Tuhan. Na, hisiyu-siyu

in tau ha masa ini in masipug imiyan sin agad siya kaku' iban masipug magad sin manga hindu' ku, na in aku amu in Anak Mānusiya', masipug da isab imiyan sin in siya agad kaku' bang aku magbalik na mari pa dunya. Bang aku magbalik na mari, mag'agad aku iban sin manga malāikat iban in sahaya iban kalagguan ku biya' sin sahaya iban kalagguan sin Tuhan, Ama' ku.”

9

¹ Na, laung pa isab hi Īsa ha manga tau iban manga mulid niya, “Na, ini in mattan hibayta' ku kaniyu! Awn kaibanan dī kaniyu in masi pa buhi' sampay maabut in waktu kamasahan nila dumatung in pamarinta sin Tuhan iban sin kawasa niya sangat makusug.”

Mapinda in Lupa hi Īsa
(*Mat. 17:1-13; Lk. 9:28-36*)

² Manjari, nakalabay mayan unum adlaw dayn ha adlaw yadtu, diyā hi Īsa timukad hinda Pitrus, Ya'kub iban hi Yahiya madtu pa būd mataas. Sila-sila da in miyadtu. Didtu mayan sila ha taas būd, magtūy napinda in lupa hi Īsa.

³ Nagsinglab in tamungun niya iban landu' tuud maputi'. Karna' wayruun tamungun in makaatu sin kaputi' niya minsan da makapila dakdakan.

⁴ Pag'ubus, kīta' sin tū mulid ini in duwa nabi, (amu in malugay na nanaykud dayn ha dunya), hi Ilyas kay Musa, nagbibichara iban hi Īsa.

⁵ Na, magtūy namung hi Pitrus kan Īsa, laung niya, “Tuwan, marayaw tuud isab sin yari kami dī! Hinangan namu' kamu tū panggung, hambuuk kaymu, hambuuk kan Musa iban hambuuk kan Ilyas.”

⁶ Hangkan nakapamung hi Pitrus sin biya' ha yan sabab di' na siya maingat bang unu na in hibichara niya karna' landu' tuud siya miyuga' iban sin manga iban niya.

⁷ Na, sarta' awn gimuwa' gabun iban kiyalambungan sila. Pag'ubus, awn na suwara diyungug nila dayn ha gabun, amu agi sin suwara, “Amu na ini in Anak ku kalasahan. Dungug kamu sin hindu' niya!”

⁸ Na, magtūy nanglingi'-lingi' in tūngka-tau sin katilibut nila, sagawa' way na tau dugaing duun kita' nila, luwal da hi Īsa.

⁹ Na, paglūd nila dayn ha taas būd, ibut-ibutan hi Īsa in tū mulid niya, laung niya, “Ayaw kamu magbayta' minsan hisiyu sin manga kita' niyu didtu ha taas būd. Subay na aku, amu in Anak Mānusiya', mapatay iban mabuhi' magbalik dayn ha kamatay.”

¹⁰ Na, nagkahagad sila sin bayta' hi Īsa, sagawa' nag'asubu-iyasubuhi na sila. Laung nila, “Unu baha' in hātihan sin bichara niya mabuhi' siya magbalik dayn ha kamatay?”

¹¹ Na, laung nila kan Īsa, “Tuwan, mayta' in bayta' sin manga guru sin sara' agama lumahil naa muna hi Ilyas (ampa in Almasi)?”

¹² Na, laung hi Īsa kanila, “Bunnal, muna lumahil mari hi Ilyas magsaddiya sin unu-unu

katān. Sagawa' kiyasulat da isab ha lawm Kitab sin in aku, amu in Anak Mānusiya', lumabay tuud kabinsanaan iban itungun aku hambuuk tau wayruun guna kaagi sin manga tau.

¹³ Na," laung hi Īsa, "ini in hibayta' ku kaniyu. In hi Ilyas bakas na limahil mari, iban hīnang kaniya sin manga tau in unu-unu kabayaan nila, biya' da sin kiyasulat ha lawm Kitab pasal niya."*

*Mapauli' hi Īsa in Bata' Siyusūd Saytan
(Mat. 17:14-21; Lk. 9:37-43a)*

¹⁴ Manjari, nakabalik mayan sila mawn pa manga kaibanan mulid niya, kīta' nila mataud tau nagtitipun duun, iban awn manga guru sin sara' agama in dimarā naglugat ha manga mulid niya.

¹⁵ Sakali pagkita' sin manga tau kan Īsa, nainu-inu tuud sila. Dimagan sila madtu kaniya simagina.

¹⁶ Na, iyasubu hi Īsa in manga mulid niya, laung niya, "Unu in piyaglugatan niyu iban sila?"

¹⁷ Na, awn hambuuk tau simambung, laung niya, "Tuan, diyā ku in anak ku usug mari kaymu sabab siyusūd siya sin saytan umaw hangkan di' siya makabichara.

¹⁸ Bang siya sūrun na sin saytan, dumakdak siya pa lupa'. Magbukal-bukal in simud niya, magkansing in ipun niya iban manugas in baran niya. Piyangayu' ku ha manga mulid mu

---

* **9:13 9:13** In Ilyas piyag'iyān hi Īsa amuna hi Yahiya Mangliligu'.

pagaguwaun in saytan dayn ha lawm baran sin anak ku, sagawa' di' nila mahinang.”

¹⁹ Laung hi Īsa kanila, “In manga tau sin masa ini wayruun tuud pangandul pa Tuhan. Maunu pa in lugay ku dī kaniyu, (ampa niyu kahātihan in kusug sin kawasa sin Tuhan)? Maunu pa in lugay sandalan ku (ampa kamu magparachaya)? Dāha mari in bata' kaku'.”

²⁰ Na, diyā na in bata' madtu kan Īsa.

Pagkita' na mayan sin saytan kan Īsa, magtūy niya piyapagpaspad in bata' diyakdak pa lupa'. Nagpaspad iban nagbukal-bukal in simud sin bata'.

²¹ Na, iyasubu hi Īsa in ama', laung niya, “Maunu na in lugay sin bata' yan nabiya' ha yan?”

“Dayn sin kabata'-bata' niya pa,” in sambung sin ama'.

²² “Mawmu siya pagdāhun sin saytan pa lawm kāyu iban pa lawm tubig ha supaya siya matay. Andu', Tuwan, kaluuyi kami iban tabanga kami bang awn da dapat mu,” laung sin ama' sin bata'.

²³ “Mayta' kaw imiyan bang aku makarapat? Tantu, hisiyu-siyu in magparachaya iban mangandul ha Tuhan, makarapat huminang sin unu-unu katān,” laung hi Īsa.

²⁴ Na, magtūy namichara matanug in ama' sin bata', laung niya, “Magparachaya iban mangandul aku. Tabanga aku bat sumūng pa in pagparachaya iban pangandul ku.”

²⁵ Na, pagkita' hi Īsa sin magtataud in tau harap mawn kanila, magtūy niya iyuldinan in

saytan, laung niya, “In ikaw saytan umaw iban bisu, guwa' kaw dayn ha lawm baran sin bata' ini iban ayaw na kaw tuud sumūd magbalik kaniya.”

²⁶ Na, similawak in saytan sarta' nagpaspad in bata' sabab sin saytan ha lawm baran niya. Pag'ubus ampa gimuwa' in saytan. Nabiya' lupa mayat in bata', hangkan in pangannal sin katauran tau miyatay in bata'.

²⁷ Sagawa' kiyaputan hi Īsa in lima sin bata' ampa niya piyatindug. Na, timindug in bata'.

²⁸ Pag'ubus yadtu, nakasūd mayan hi Īsa pa lawm bāy, iyasubu siya sin manga mulid niya, ha wayruun tau dugaing nagdurungug. Laung nila, “Tuwan, mayta' kami di' makapaguwa' sin saytan dayn ha lawm baran sin bata'?”

²⁹ In sambung hi Īsa, “In saytan biya' hādtu di' mapaguwa' bang kitaniyu di' mangayu' naa muna tabang dayn ha Tuhan.”

Mamichara hi Īsa Magbalik Pasal sin Kamatay Niya

(Mat. 17:22-23; Lk. 9:43-45)

³⁰ Manjari minīg na hinda Īsa dayn ha hula' yaun iban limabay sila dayn ha hula' Jalil. In kabayaan hi Īsa wayruun tau makaingat bang hawnu siya,

³¹ sabab naghihindu' siya, ha manga mulid niya, laung niya, “In aku amu in Anak Mānusiya' hiungsud na pa lawm lima sin manga tau. Hipapatay nila aku, sagawa' maabut hikatū sin adlaw dayn ha kamatay kāku' mabuhi' aku magbalik.”

³² Na, wala' nakahāti in manga mulid niya bang unu in hātihan sin bichara niya, sagawa' mabuga' sila mangasubu kaniya.

*Hisiyu in Itungun Mataas Tuud ha Lawm Pamarinta sin Tuhan?
(Mat. 18:1-5; Lk. 9:46-48)*

³³ Sakali, dimatung na hinda Īsa pa Kapirnaum iban nakasūd mayan sila pa lawm bāy, iyasubu hi Īsa in manga mulid niya. Laung niya, “Unu in piyaglugatan niyu didtu ha dān?”

³⁴ Na, di' na sila makasambung kan Īsa, sabab in piyaglugatan nila ha dān pasal bang hisiyu in mataas tuud ha sila manga mulid niya.

³⁵ Na, limingkud hi Īsa ampa niya tiyawag in hangpu' tagduwa mulid niya. Laung niya kanila, “Hisiyu-siyu in mabaya' tumaas tuud subay siya magpababa' sin baran niya iban subay siya magtag'ipun ha katān.”

³⁶ Sakali, kiyawa' hi Īsa in hambuuk bata'-bata', ampa niya piyatindug ha alupan sin manga mulid niya. Kiyamputan niya in bata', pīpi niya, ampa siya namichara kanila,

³⁷ laung niya, “Hisiyu-siyu in magparuli tuud ha hambuuk bata'-bata' biya' sin bata' ini, sabab-karna' in tau yaun agad kāku', na biya' da tuud isab baran ku in piyaruli niya, iban hisiyu-siyu in magparuli kāku', na piyaruli niya da isab in nagdaak kāku' mari.”

*Hisiyu in Bukun Kimukuntara kan Īsa Agad Kaniya
(Lk. 9:49-50)*

³⁸ Na, laung hi Yahiya, “Tuwan, awn kīta' namu' hambuuk tau simabbut sin ngān mu nagpaguwa' manga saytan dayn ha lawm baran sin tau. Liyāng namu' siya sabab bukun siya agad kātu'niyu.”

³⁹ “Ayaw niyu siya lāngi,” laung hi Īsa kanila, “sabab hisiyu-siyu in sumabbut sin ngān ku huminang mu'jjat, in siya yan di' makapamung sin mangi' pasal ku.

⁴⁰ Karna' hisiyu-siyu in bukun kimukuntara kātu'niyu, na agad kātu'niyu.

⁴¹ Na, baytaan ta kamu sin tuman, hisiyu-siyu in dumihil kaniyu tubig inumun sabab in kamu agad kāku', suku' sin Almasi, na tantu tuud tungbasan da siya sin Tuhan pa marayaw.”

*In Manga Makarā ha Tau Magdusa
(Mat. 18:6-9; Lk. 17:1-2)*

⁴² Laung pa isab hi Īsa, “Na, hisiyu-siyu in makarā magdusa ha manga tau nangangandul kāku', amu in piyag'iyān ku biya' sapantun bata'-bata', na marayaw pa in tau yan hilaruk pa gi'tung tawid iban sin gilingan batu dakula' hiyuhukut ha liug niya bat siya di' makahinang sin biya' ha yan.

⁴³ Na, bang sawpama in lima niyu amu in makarā kaniyu magdusa, na, amu in pagbahasahun marayaw pa uturan niyu in lima niyu. Labi pa marayaw pukul in lima niyu bang mayan kamu makasūd surga', dayn sin jukup in lima niyu, sagawa' in uwian niyu pa narka' jahannam, amu in di' tuud magkapūng in kāyu niya.

44 ‘Sangat tuud makalap in kasiksaan didtu,
 amu in pag’iyanun minsan in manga ūd
 mīmikit ha manga sīsiksa’ di’
 magkamatay
 iban in kāyu didtu di’ tuud magkapūng.’

45 Na, bang sawpama in siki niyu amu in
 makarā kaniyu magdusa, na amu in
 pagbahasahun marayaw pa uturan niyu in siki
 niyu. Labi pa marayaw pukul in siki niyu bang
 mayan kamu makasūd surga’, dayn sin jukup in
 siki niyu, sagawa’ harap pa narka’ jahannam in
 uwian niyu.

46 ‘Sangat tuud makalap in kasiksaan didtu,
 amu pag’iyanun minsan in manga ūd
 mīmikit ha manga sīsiksa’ di’
 magkamatay
 iban in kāyu didtu di’ tuud magkapūng.’

47 Na, bang sawpama in mata niyu amu in
 makarā kaniyu magdusa, na amu in
 pagbahasahun marayaw pa lugitun niyu in
 mata niyu. Labi pa marayaw hansipak da in
 mata niyu bang mayan kamu makasūd surga’,
 dayn sin jukup in mata niyu, sagawa’ harap pa
 lawm narka’ jahannam in uwian niyu.

48 ‘Sangat tuud makalap in kasiksaan didtu,
 amu in pag’iyanun minsan in ūd mimikit
 ha manga sīsiksa’ di’ magkamatay
 iban in kāyu didtu di’ tuud magkapūng.’

49 “Asal,” laung hi Īsa, “in tau katān lumabay
 kāyu, hāti niya lumabay kabinsanaan biya’
 sapantun sin hayup amu in pagkulbanan
 asinan ampa hilabay ha kāyu.

⁵⁰ Asal da isab,” laung hi Īsa, “in asin marayaw, (amu in tanda' sin paglilla' sin tau pa Tuhan), sagawa' bang sawpama in asin maīg na in kaasin niya, na, way na dapat paasinun magbalik. Hangkan baytaan ta kamu, patantuha niyu in paglilla' niyu pa Tuhan iban pagsulut-siyuluti kamu.”

10

Manghindu' hi Īsa Pasal sin Pagbugit sin Duwa Magtiyaun

(Mat. 19:1-12; Lk. 16:18)

¹ Manjari minīg na hinda Īsa dayn ha hula' yaun, ampa sila miyadtu pa hula' Yahudiya. Dayn didtu isab imuntas sila sin Suba' Jurdan. Na, mataud tuud tau in miyawng nagtipun kan Īsa. Niyasihatan niya sila biya' sin asal kabiyaksahan niya paghinangun.

² Sakali awn manga Parisi miyawng nangasubu pasal sin sara' agama ha supaya nila masaggaw hi Īsa ha bichara. Laung nila kan Īsa, “Bang ha sara' sin agama natu', makajari ka in usug mamugit ha asawa niya?”

³ In sambung kanila hi Īsa, iyasubu sila. Laung niya, “Unu in daakan hi Musa kaniyu sin pasal yan?”

⁴ In sambung nila, “Tiyugutan hi Musa in usug magpahinang sulat pasa ampa niya hikabugit in asawa niya.”

⁵ Laung hi Īsa kanila, “In yan bunnal. Sagawa' hangkan kiyasulat hi Musa in daakan

yan sabab di' kahinduan in manga kamaasan niyu, biya' da isab sin tugas sin ū niyu.

⁶ Sagawa' ha tagnaan sin pagpanjari sin Tuhan ha mānusiya', in sila piyapanjari usug iban babai.

⁷ Hangkan dayn ha sabab yan, mutas in usug dayn ha ina'-ama' niya, ampa siya humambuuk ha asawa niya,

⁸ ampa in sila duwa matibuuk na. Hangkan bukun na duwa in baran nila sagawa' mahambuuk na in ginhawa-baran nila.

⁹ Na, hangkan, di' makajari magbutas in manga tau piyapaghambuuk sin Tuhan.”

¹⁰ Manjari, nakabalik mayan sila pa bāy iyasubu hi Īsa sin manga mulid niya sin parkala' pasal sin pagbugit.

¹¹ Laung niya kanila, “Hisiyu-siyu in usug mamugit ha asawa niya, ampa siya mag'asawa dugaing, na in siya yan makalanggal sin sara' magjina iban magdusa siya ha asawa niya puun.

¹² Damikkiyan, in babai mamugit ha bana niya ampa siya magbana dugaing, na in hinang niya isab yan nakalanggal na sin sara' magjina.”

*Anugharaan hi Īsa in manga Bata'-bata'
(Mat. 19:13-15; Lk. 18:15-17)*

¹³ Manjari, awn manga tau miyawn nagdā manga bata'-bata' kan Īsa bat niya kakaputan kapangayuan anughara' dayn ha Tuhan. Sagawa' piyag'amahan sin manga mulid hi Īsa in manga tau ini.

¹⁴ Na, pagkita' hi Īsa sin hīnang sin manga mulid niya, diyugalan siya. Laung niya, “Pakaria niyu in manga bata'-bata' yan kaku', iban ayaw niyu sila lānga, sabab in manga tau, amu in mangandul ha Tuhan biya' sin pangandul sin manga bata'-bata' yan (ha ina'-ama' nila), amu in makaagad sin pamarinta sin Tuhan.

¹⁵ Na, ini in mattan hibayta' ku kaniyu. Hisiyu-siyu in di' magkahagad sin daakan sin pamarinta sin Tuhan biya' sin pagkahagad sin bata'-bata' (sin daakan sin maas niya), na di' siya makaagad ha lawm pamarintahan sin Tuhan.”

¹⁶ Pag'ubus iyagbay hi Īsa in manga bata'-bata' ampa niya biyantang in lima niya piyangayuan anughara' in manga bata'-bata' dayn ha Tuhan.

*Pasal sin Tau Dayahan
(Mat. 19:16-30; Lk. 18:18-30)*

¹⁷ Manjari, sūng mayan hinda Īsa manaw, awn tau dimagan mawn dimuku' pa alupan hi Īsa. Laung niya, “Tuwan Guru, in ikaw tau marayaw. Unu in subay hinangun ku bat aku kasukuan sin kabuhi' salama-lama?”

¹⁸ “Mayta' kaw imiyan marayaw aku?” laung hi Īsa. “Wayruun tau marayaw, amura in Tuhan.

¹⁹ Kahagara in manga sara' agama naug dayn kan Musa, amu in asal mu na kaingatan biya' sin, ‘Ayaw kaw mamunu', ayaw kaw magjina, ayaw kaw manakaw, ayaw kaw magsaksi' sin

puting, ayaw kaw mangulli' sin alta' sin tau, pag'addati in ina'-ama' mu.' ”

20 “Tuwan Guru,” laung sin tau, “iyaagad ku in katān daakan yan dayn sin kabata'-bata' ku pa.”

21 Na, iyatud hi Īsa in tau ini iban limasa siya kaniya. Laung hi Īsa, “Na, awn pa hambuuk kulang sin hinang mu. Kadtu kaw dagangan in katān unu-unu mu ampa pagdihilan in bihan ha manga miskin ha supaya awn alta' mu didtu ha surga'. Pag'ubus, ampa kaw kari agad kaku'.”

22 Pagdungug sin tau ini sin agi hi Īsa, magtūy napinda in aymuka niya sarta' minīg na siya, susa in lawm atay niya, sabab in siya landu' tuud altaan.

23 Na, limingi' hi Īsa pa manga mulid niya ampa siya namung, laung niya, “Kahunitan tuud in manga tau dayahan magad ha pamarinta sin Tuhan!”

24 Na, nainu-inu tuud in manga mulid hi Īsa sin bichara niya. Sagawa' laung pa isab hi Īsa, “Na, manga kaanakan, mahunit tuud in magad ha pamarinta sin Tuhan!

25 Amu in pag'iyannun, kaluhayan pa in unta' lumabay dayn ha buli' jawm dayn sin tau dayahan magad ha pamarinta sin Tuhan.”

26 Na, nainu-inu tuud in manga mulid hi Īsa. Laung sin pakaniya-pakaniya, “Na, bang biya' hādtu in hāti niya wayruun tau malappas.”

27 Iyatud sila hi Īsa ampa siya simambung, laung niya, “Asal bang ha pikilan sin mānusiya' in biya' ha yan di' tuud marapat mahinang,

sagawa' wayruun mahunit ha Tuhan, sabab marapat sin Tuhan hinangun in unu-unu katān.”

²⁸ Na, namung hi Pitrus, laung niya, “Na, biya' diin in kami ini? Tiyaykuran namu' na in unu-unu katān ampa kami miyagad kaymu.”

²⁹ In sambung hi Īsa, laung niya, “Baytaan ta kamu sin tuman. Hisiyu-siyu in atas mamīn sin pamāy-bāy niya atawa sin manga taymanghud niya usug-babai, atawa sin ina'-ama' niya, atawa sin manga anak niya atawa sin manga lupa' niya sabab-karna' sin lasa niya kāku' iban pasal sin pagpamahalayak sin Bayta' Marayaw,

³⁰ na lipat-manglipat in hitungbas kaniya sin Tuhan ha masa bihaun. Tumaud in hulaan niya, in manga taymanghud niya usug-babai, in ina' niya, in manga anak niya iban manga lupa' niya, iban lumabay da isab siya manga kabinsanaan sabab sin pag'agad niya kāku', iban ha masa susūngun awn kabuhi' niya salama-lama.

³¹ Malayngkan mataud in tau amu in ha unahan bihaun, ha adlaw mahuli sila in ha ulihan, ampa mataud in tau amu in ha ulihan bihaun, ha adlaw mahuli sila in ha unahan.”

Mamichara hi Īsa Magbalik Pasal sin Kamatay Niya

(Mat. 20:17-19; Lk. 18:31-34)

³² Manjari nakaabut na sila pa dān tumukad pa Awrusalam (Baytal Makdis). In hi Īsa miyumuna dayn ha manga mulid niya. In manga mulid niya hiyanggaw iban in manga tau miyamagad ha ulihan nila miyumuga' da

isab. Na, t̄ipun na isab nagbalik hi Īsa in manga hangpu' tagduwa mulid niya mawn pa daig niya, ampa niya biyaytaan sin manga kahālan kumugdan kaniya.

³³ “Kitaa niyu ba,” laung hi Īsa kanila, “in kitaniyu ini tudju madtu pa Awrusalam (Baytal Makdis). Didtu aku, amu in Anak Mānusiya', hiungsud pa lawm lima sin manga nakura' kaimaman iban manga guru sin sara' agama. Laung nila subay kamatay in hukuman hibutang k̄aku'. Hiungsud nila aku pa lawm lima sin manga tau bukun bangsa Yahudi amu in namamarinta sin hula'.

³⁴ Na, pagliki'-likian aku sin manga tau ini iban luraan nila aku, lapdusan sin lulubak, pag'ubus ampa nila aku patayun. Sagawa' pag'abut hikatū sin adlaw dayn ha kamatay k̄aku' mabuhi' aku magbalik.”

*In Pangayuun hi Ya'kub kay Yahiya
(Mat. 20:20-28)*

³⁵ Sakali miyawn kan Īsa hi Ya'kub kay Yahiya, amu in manga anak hi Sibidi. Laung nila, “Tuwan, awn kabayaan namu' pangayuun kaymu.”

³⁶ “Unu in kabayaan niyu pangayuun k̄aku'?” laung hi Īsa.

³⁷ In sambung nila, “Bang dumatung na in waktu ikaw na in limingkud mamarinta ha manga mānusiya', in kabayaan namu' palingkurun mu kami ha daig mu, in hambuuk ha dapit pa tuu mu, hāti in hambuuk dapit pa lawa mu.”

³⁸ Laung hi Īsa kanila, “Di' niyu kaingatan bang unu in piyapangayu' niyu yan. Ha pikil niyu, makasandal kamu minum sin luun sin sawan, amu in subay inumun ku?*” Iban mangaku ka kamu mapatay biya' sin pagpatay kaku'?”

³⁹ “Huun, makasandal kami,” in sambung nila.

Laung hi Īsa kanila, “Na, tantu, minum kamu sin luun sin sawan inumun ku, iban mangaku kamu mapatay biya' sin pagpatay kaku',

⁴⁰ sumagawa' wayruun kapatut ku magpi' bang hisiyu in lumingkud ha dapit pa tuu iban pa lawa ku, sabab in manga yan tiyatagama sin Tuhan, amu in magbaya' dumihil ha manga kiyasukuan niya.”

⁴¹ Na, pagdungug sin kaibanan hangpu' mulid hi Īsa sin piyangayu' hi Ya'kub kay Yahiya, diyugalan sila.

⁴² Hangkan tiyawag sila katān hi Īsa pakawnun kaniya, ampa siya namung kanila, laung niya, “Kaingatan niyu in addat sin manga tau amu in tiyayma' sin manga tau bukun bangsa Yahudi mamarinta kanila di ha dunya, matagi sila magkawasa ha manga tau iban in manga tau mataas in kawasa amuna in magbaya'-baya' sin hinangun nila ha manga tau.

⁴³ Sagawa' in kamu dugaing in hinang niyu dayn kanila. Bang awn dayn kaniyu in mabaya'

---

* **10:38 10:38** Hāti niya, “Makasandal ka kamu sin kabinsanaan amu in subay labayan ku?”

tumaas, subay siya maghulas-sangsa' ha kaibanan niya.

⁴⁴ Iban bang awn kaniyu in mabaya' tumaas tuud dayn ha katān, na subay siya magtag'ipun ha katān.

⁴⁵ Karna', minsan in aku, amu in Anak Mānusiya', miyari pa dunya bukun ha supaya paghulas-sangsaan sin manga tau, sagawa' aku in naghulas-sangsa' kanila. Miyari aku lumilla' sin dugu'-nyawa ku, amu in hipanglukat ha manga tau mataud dayn ha manga dusa nila."

*Pauliun hi Īsa in Tau Buta Pagnānan
Bartimiyus
(Mat. 20:29-34; Lk. 18:35-43)*

⁴⁶ Manjari, nākawn hinda Īsa iban sin manga mulid niya pa dāira Ariha. Ha sūng na hi Īsa gumuwa' dayn ha dāira iban sin manga mulid niya iban sin manga tau mataud, awn duun hambuuk tau buta naglilingkud ha higad dān nanglilimus. In ngān niya hi Bartimiyus amu in anak hi Timiyus.

⁴⁷ Pagdungug niya sin yaun hi Īsa, amu in tau Nasarit, magtūy siya magsuwara matanug, laung niya, "Andu' Īsa, hambuuk panubu' hi Daud, kaulungi aku!"

⁴⁸ Sakali piyag'amahan siya sin manga tau mataud iban iyan siya di' papaghibukun. Sagawa' gām mayan piyatanug niya tuud in pagsuwara niya. Laung niya, "Andu', hambuuk panubu' hi Daud, kaulungi aku!"

⁴⁹ Sakali himundung hi Īsa, laung niya, "Tawaga niyu pakaria."

Na, tiyawag nila na in tau buta. Laung sin tau nagtawag, “Ayaw na kaw masusa. Tindug na kaw, yari kaw piyatawag hi Īsa.”

⁵⁰ Na, magtūy niya kiyatilu' in siub niya ampa siya limungkahad miyadtu kan Īsa.

⁵¹ “Unu in kabayaan mu hitabang ku kaymu?” laung hi Īsa kaniya.

“Tuwan Guru,” laung sin tau buta, “in kabayaan ku makakita' aku magbalik.”

⁵² “Na, makajari na kaw muwi’,” laung hi Īsa. “Dayn ha sabab sin parachaya iban pangandul mu in ikaw kiyaulian na.”

Saruun-duun magtūy nakakita' in tau buta iban miyagad na siya imurul kanda Īsa.

11

Lagguun sin Manga Tau Hi Īsa Pagdatung Niya pa Awrusalam (Baytal Makdis)

(Mat. 21:1-11; Lk. 19:28-40; Yh. 12:12-19)

¹ Manjari, masuuk mayan hinda Īsa pa Awrusalam (Baytal Makdis) kīta' nila na in lūngan Bitpaji iban Bitani duun ha Būd Jaytun. Na, diyaak hi Īsa in duwa mulid niya paunahun dayn kanila.

² Laung niya ha duwa mulid niya, “Kadtu kamu pa lūngan amu in sūngun niyu yaun. Pagdatung niyu na mayan madtu magtūy kamu makabāk hambuuk kura' hiyuhukutan, mabata' pa, amu in wala' pa tuud kiyapanguraan. Hubari niyu ampa niyu dāha mari.

³ Bang awn mangasubu kaniyu bang mayta' niyu kiyawa' in kura', baytai niyu kagunahan

sin Panghu' iban baytai niyu sin hiuli' da magtūy."

⁴ Na, miyadtu na in duwa mulid niya. Pagdatung nila, kīta' nila na in kura' hiyuhukut ha lawang bāy ha dān paglalabayan. Na, magtūy nila kiyadtu hiyubaran.

⁵ Ha sa'bu nila naghuhubad, iyasubu sila sin manga kaibanan tau nagtitindug duun, laung nila, "Mayta' niyu hiyubaran in kura' yan?"

⁶ Siyambungan nila biya' sin agi hi Īsa kanila. Hangkan piyasāran na sila sin manga tau.

⁷ Na diyā nila na madtu kan Īsa in kura'. Liyampikan nila in kura' sin juba nila ampa simakat nangura' hi Īsa.

⁸ Hiklad isab sin manga tau mataud in manga juba nila ha dān. Hāti in kaibanan tau nanu'tu' manga sanga dahunan dayn ha kabbun, ampa nila kiyanat ha dān labayan hi Īsa.*

⁹ Na, in manga tau nagpapanaw ha unahan iban ha ulihan hi Īsa nag'ulang nagsama-sama. Laung nila,

"Pudjihun natu' siya!

Bang mayan barakatan in siya, amu in kiyawakilan sin Tuhan!

¹⁰ Bang mayan barakatan sin Tuhan in pamarinta sūng niya patindugun amu in biya' pamarinta sin nanubu' kātu'niyu, hi Sultan Daud!

Pudjihun natu' in Tuhan didtu ha surga', amu in mataas dayn ha katān!"

---

* **11:8 11:8** Hinang nila yan bat nila mapakita' in panglaggu' nila kan Īsa.

¹¹ Na, pagdatung hi Īsa pa Awrusalam (Baytal Makdis), miyadtu siya pa lawm Bāy sin Tuhan ampa niya liling in unu-unu katān ha lawm. Na, pagga sin himapun na tuud, miyadtu na siya pa Bitani iban sin hangpu' tagduwa mulid niya.

Suknaan hi Īsa in Kahuy Tina
(Mat. 21:18-19)

¹² Pag'adlaw hambuuk, ha sa'bu nila miyamanaw harap pa Awrusalam (Baytal Makdis), dayn ha Bitani, nakananam hapdi' hi Īsa.

¹³ Sakali awn kīta' niya dayn ha kalayuan kahuy tina hipu' sin dahun. Na, kiyadtu niya kīta' bang awn bunga. Sagawa' pagkadtu wayruun bunga kiyabaakan niya luwal da manga dahun, sabab bukun pa musim hipagbubunga sin kahuy tina.

¹⁴ Laung hi Īsa ha kahuy tina, “Tagnaan dayn ha adlaw ini di' na tuud kaw magbunga magbalik.”

Na, diyungug sin manga mulid hi Īsa in bichara niya.

Madtu hi Īsa pa Bāy sin Tuhan
(Mat. 21:12-17; Lk. 19:45-48; Yh. 2:13-22)

¹⁵ Manjari dimatung mayan sila pa Awrusalam (Baytal Makdis), miyadtu hi Īsa simūd pa halaman Bāy sin Tuhan, ampa niya diyūy pa guwa' in manga tau katān mamī-mī iban magdaragang ha lawm sin Bāy sin Tuhan. Biyalintuwad niya in manga lamisahan sin manga tau magsasambi' sīn sin sīn dayn ha

dugaing hula', iban sin lingkuran sin manga tau magdaragang assang.

¹⁶ Wala' niya isab diyulan minsan hisiyu in magdā sin kapanyapan nila lumabay dayn ha lawm Bāy sin Tuhan. Liyāngan niya katān.

¹⁷ Pag'ubus ampa niya niyasihatan in manga tau. Laung niya, "Kiyasulat ha lawm Kitab sin nagparman in Tuhan, amu agi, 'In bāy ku subay ngānan bāy pagtataatan sin katān kabangsahan!'

Sagawa'," laung hi Īsa, "hīnang niyu in Bāy sin Tuhan lugal pag'aanyayahan sin sīn sin manga tau!"

¹⁸ Na, sakali diyungug sin manga nakura' kaimaman iban sin manga guru sin sara' agama in bichara hi Īsa. Miyuga' sila sabab in manga tau mataud nahaylan katān iban kiyaamuhan sin nasihat hi Īsa. Hangkan limawag sila sin dān hikapatay nila kan Īsa.

¹⁹ Sakali naabut mayan magalib minīg na hi Īsa iban sin manga mulid niya dayn ha dāira Awrusalam (Baytal Makdis).

In Makawa' Pamintangan dayn ha Kahuy Tina (Mat. 21:20-22)

²⁰ Na, pag'adlaw hambuuk, subu-subu pa, ha sa'bu hinda Īsa miyamanaw ha dān, kīta' nila in kahuy tina nanglanus na sampay pa gamut niya.

²¹ Sakali kiyatumtuman hi Pitrus in pasal sin kahuy tina. Hangkan, laung niya kan Īsa, "Uy, Tuwan, kitaa ba in kahuy tina bakas mu siyuknaan, nanglanus na!"

²² In sambung hi Īsa, “Pagparachaya kamu iban pangandul kamu ha Tuhan,

²³ sabab ini in mattan hibayta' ku kaniyu. Bang awn tau hisiyu-siyu na, imiyan ha būd ini, ‘Īg kaw dayn ha biyutangan mu, ampa kaw laksu pa lawm dagat,’ na bang di' magduwa-ruwa in lawm atay niya iban magparachaya tuud siya sin maagad in bichara niya, na tantu maagad in kabayaan niya.

²⁴ Hangkan, baytaan ta kamu, bang kamu mangarap pa Tuhan ampa awn pangayuun niyu unu-unu na, pagparachaya kamu sin makawa' niyu in piyangayu' niyu, ampa kamu karihilan sin unu-unu na piyangayu' niyu.

²⁵ Na, bang kamu mangarap pa Tuhan ampa sumaġpat pa atay niyu in narusa kaniyu sin pagkahi niyu, maapa niyu siya minsan unu in dusa niya bat isab ampunun in manga dusa niyu sin Tuhan, amu in Ama' natu' ha surga'.

²⁶ Bang niyu di' maapun in tau nakarusa kaniyu, di' isab ampunun in manga dusa niyu sin Tuhan, amu in Ama' natu' ha surga'.”

*In Pangasubu Pasal sin Kawasa hi Īsa
(Mat. 21:23-27; Lk. 20:1-8)*

²⁷ Manjari, dimatung na sila nagbalik pa Awrusalam (Baytal Makdis). Ha sa'bu hi Īsa nagpapanaw ha lawm sin Bāy sin Tuhan, miyawn kan Īsa nangasubu in manga nakura' kaimaman, in manga guru sin sara' agama iban sin manga nagtatau-maas ha hula'.

²⁸ Laung nila kan Īsa, “Unu ta' in kawasa mu maghinang sin manga hinang mu yan dī ha

lawm Bāy Pagtataatan ini? Hisiyu in nagdihil kaymu sin kawasa maghinang sin manga hīnang mu yan?”

²⁹ In sambung hi Īsa kanila, “Awn ini hambuuk hipangasubu ku kaniyu. Bang niyu aku kasambungan sin tuman, na, baytaan ta kamu isab bang dayn ha unu ku nakawa' in kawasa ku maghinang sin manga hinang ku yan.

³⁰ Baytai niyu aku, dayn hāin nakawa' hi Yahiya in kawasa niya mangligu' ha manga tau, dayn ha Tuhan atawa dayn ha mānusiya'?”

³¹ Na, nag'isun-isun na sila bang unu in hisambung nila. Laung nila, “Na, unu in hisambung natu' kaniya? Bang kitaniyu imiyan in kawasa hi Yahiya dayn ha Tuhan, na iyanun niya kitaniyu, laung niya, ‘Na, mayta' kamu wala' nagparachaya kan Yahiya?’

³² Sagawa' bang isab kitaniyu imiyan dayn ha mānusiya' in kawasa niya, na piligru kitaniyu.” (Mabuga' sila maghiluhala' in manga tau sabab in manga tau katān nagkahagad tuud sin in hi Yahiya hambuuk tuud nabi.)

³³ Hangkan, in sambung nila kan Īsa, “Inday, di' namu' kaingatan bang dayn diin niya nakawa' in kawasa niya.”

Na, laung isab hi Īsa kanila, “Na, bang biya' hādtu, di' ta da isab kamu baytaan bang dayn hāin ku nakawa' in kawasa ku huminang sin manga hīnang ku yan.”

Dalilan Pasal sin Manga Nag'ipad sin Kabbun Anggul

(Mat. 21:33-46; Lk. 20:9-19)

¹ Manjari, nagnasihad hi Īsa kanila. Diyalil niya kaagi in pagnasihad niya. Laung hi Īsa, “Awn hambuuk tau nagtanum anggul ha kabbun niya. Iyād niya in katilibut sin kabbun niya, ampa siya naglungag dakula', hīnang lugal pagpupugaan sin manga bunga anggul. Iban naghinang isab siya bāy-bāy mataas in hāg niya, amu in pamantawan sin mag'iipad sin kabbun niya. Pag'ubus yadtu ampa niya piyatunguan in kabbun anggul niya ha manga magtutunggu' kabbun ampa siya timulak pa hula' dugaing.

² Manjari, naabut mayan in musim sin pagpusu' sin manga anggul, diyaak sin tagdapu kabbun in hambuuk daraakun niya madtu pa manga nagtunggu' sin kabbun niya, kumawa' sin manga bunga anggul bahagi' niya.

³ Sagawa' siyaggaw ampa bīnasa sin manga tunggu' in daraakun niya ubus ampa piyauwi' ha wayruun unu-unu narā niya.

⁴ Sakali piyakadtu nagbalik sin tagkabbun in hambuuk na isab daraakun niya pa manga tunggu' sin kabbun. Sagawa' kiyakal ha ū sin manga tunggu' in daraakun niya ampa sīpug-sīpug.

⁵ Na, piyakadtu na isab nagbalik sin tagkabbun in dugaing daraakun niya, sa' wala' da nagkahagad in manga tunggu'. Gām mayan piyatay nila in daraakun niya. Biya' ha yan da isab in hīnang nila ha manga kaibanan

daraakun piyakadtu kanila sin tagkabbun. In kaibanan bīnasa nila, in kaibanan piyatay nila.

⁶ “Na, awn pa isab hambuuk nakapin maraak sin tagkabbun, amu in hambuuk-buuk anak niya usug kalasahan. Siya in kahinapusan piyakadtu sin tagkabbun pa manga tunggu' sin kabbun. Laung niya ha lawm atay niya, ‘Tantu pag'addatan nila in anak ku.’

⁷ Pagkita' sin manga tunggu' ha anak sin tagkabbun, magtūy sila nag'isun. Laung nila, ‘Yan na in anak sin tagkabbun, amu in kiyapusakaan sin kabbun ini. Kari kamu, patayun natu' siya bat natu' makawa' in kabbun pusaka' kaniya!’

⁸ Na, siyaggaw nila in anak sin tagdapu ampa nila piyatay. Pag'ubus ampa nila liyaruk in bangkay pa guwa' ād sin kabbun anggul.

⁹ “Na,” laung hi Īsa, “pikil niyu, unu in hinangun sin tagkabbun ha manga tunggu' sin kabbun? Na, kadtuun niya in manga tunggu' ampa niya patayun. Pag'ubus ampa niya patungguan in kabbun anggul niya ha manga dugaing tunggu'.

¹⁰ Na, tantu,” laung hi Īsa, “nabacha niyu in ayat ini ha lawm Kitab, amu agi,

‘In batu biyugit sin manga maghihinang bāy,
 (sabab in pangannal nila way guna)
 amura tuud isab in batu nanjari
 piyagpapagun sin bāy.

¹¹ Hinang yan sin Tuhan,
 iban makahaylan tuud kātu'niyu.’ ”

¹² Na, ambaya' saggawun sin manga nakura' Yahudi hi Īsa, sabab kiyahātihan nila sin sila in kiyugdan sin isturi diyalil hi Īsa. Sagawa' wala' nila nahinang, sabab mabuga' sila maghiluhala' in manga tau mataud. Hangkan, minīg na sadja sila.

*Pasal sin Pagbayad Sukay pa Parinta
(Mat. 22:15-22; Lk. 20:20-26)*

¹³ Sakali awn manga Parisi iban manga tau agad ha palti hi Hirud in naraak nila madtu kan Īsa lumawag singgit bat nila masaggaw hi Īsa ha bichara.

¹⁴ Nākawn mayan sila kan Īsa, laung nila, “Tuwan, kaingatan namu' in ikaw mabuntul iban kasabunnalan sadja in bichara mu. Di' kaw masusa minsan unu in pikilan sin manga tau pasal sin bichara mu sabab di' kaw magpī' tau minsan unu in kawasa niya. Nanghihindu' kaw sin manga addat iban kawl-piil amu in kabayaan sin Tuhan pakayun sin manga mānusiya'. Na, awn hambuuk hipangasubu namu' kaymu. Langgal sara' ka sin sara' agama in magbayad sayrulla pa Sultan sin hula' Rūm, amu in namamarinta kātu'niyu, atawa bukun. Subay ka kitaniyu magbayad atawa di'?”

¹⁵ Sagawa' kaingatan hi Īsa in katitipuhan sin lawm atay nila. Na, laung niya kanila, “Mayta' niyu aku sulayan saggawun ha bichara? Karii niyu aku hambuuk pisita, ampa ku lilingun.”

¹⁶ Na, pagdā nila sin pisita mawn kan Īsa, iyasubu sila hi Īsa, laung niya, “Kansiyu in patta' iban ngān ha pisita ini?”

“Ha Sultan sin hula' Rūm,” in sambung nila.

¹⁷ “Na,” laung hi Īsa, “pagga biya' ha yan, unu in suku' sin Sultan sin hula' Rūm, subay hiungsud kaniya. Damikkiyan, unu in suku' sin Tuhan subay hiungsud pa Tuhan.”

Na, nainu-inu tuud sila sin sambung hi Īsa kanila.

Pasal sin Patay Mabuhi' Magbalik
(*Mat. 22:23-33; Lk. 20:27-40*)

¹⁸ Sakali awn manga Yahudi pagngānan Sadduki in miyawn kan Īsa. In manga tau ini imiyan sin in manga patay di' na mabuhi' magbalik ha adlaw mahuli.

¹⁹ Nangasubu sila kan Īsa, laung nila, “Tuwan Guru, kiyasulat hi Musa ha lawm sara' agama natu', amu agi, ‘Bang awn usug matay ampa wayruun anak niya ha asawa niya, na subay asawahun sin taymanghud niya in balu, bat supaya awn tubu' amu in dumā sin ngān sin miyatay.’

²⁰ “Na, bakas awn pitu magtaymanghud usug. Manjari nag'asawa in kamagulangan. Sakali miyatay sadja siya wala' nakabāk anak ha asawa niya.

²¹ Na, iyasawa sin taymanghud niya, amu in sumunu' kaniya in balu. Sagawa' miyatay sadja in taymanghud niya wala' da isab nakabāk anak ha balu niya. Damikkiyan, in sumunud kaniya nabiya' hādtu da isab.

²² Na, in hawpu' niya, in babai yadtu naasawa sin pitu magtaymanghud iban miyatay sadja

silā katān wala' nakabāk anak. Na, ha katapusan miyatay da isab in babai.

²³ Na, bang dumatung na in waktu mabuhi' na magbalik in manga patay, hisiyu in tag'asawa ha babai yadtu? Karna' naasawa siya sin kapitu magtaymanghud?"

²⁴ Laung hi Īsa kanila, "Nasā' tuud kamu! Kaingatan niyu bang mayta' kamu nasā'? Sabab di' niyu kaingatan bang unu in kiyasulat ha lawm Kitab iban di' niyu kaingatan in kusug sin kawasa sin Tuhan.

²⁵ Karna' bang in manga patay mabuhi' na magbalik, in sila mabiya' na sin manga malāikat ha surga'. Iban in usug iban babai di' na magtiyaun.

In Dayaw Kahālan Hinda Ibrahim ha Ahirat amu in Tanda' sin Mabuhi' Magbalik in Manga Patay

²⁶ "Na, ha pasal isab sin manga patay mabuhi' magbalik ha adlaw mahuli. Mayta', wala' niyu ka nabacha ha lawm Kitab Tawrat in pasal hi Musa iban sin puun kahuy nalalaga? Tantu nabacha niyu na! Didtu hādtu diyungug hi Musa in suwara sin Tuhan mawn kaniya, amu agi, 'Aku in Tuhan hi Ibrahim, iban aku in Tuhan hi Isahak iban aku da isab in Tuhan hi Ya'kub.'

²⁷ Na," laung hi Īsa, "In Tuhan amu in piyagtutuhanan sin manga buhi' bukun sin manga patay.* Hangkan, nasā' tuud in pikilan

---

* **12:27 12:27** In hāti niya minsan hinda Ibrahim, Isahak iban Ya'kub malugay na miyatay, buhi' sila didtu ha surga'.

iban panghindu' niyu sin manga patay di' na mabuhi' magbalik!”

In Umbulsatu Tuud Daakan sin Tuhan
(*Mat. 22:34-40; Lk. 10:25-28*)

²⁸ Sakali awn hambuuk guru sin sara' agama in duun nakarungug sin piyaglugatan nila. Napikil niya marayaw in kiyasambung hi Īsa ha manga Sadduki. Hangkan, miyaw n siya nangasubu kan Īsa. Laung niya, “Tuwan, unu in umbulsatu tuud daakan sin Tuhan?”

²⁹ Laung hi Īsa, “In umbulsatu tuud daakan sin Tuhan, amu ini, ‘In kamu manga tau Israil, dungug kamu! In Tuhan natu’, amura in hambuuk-buuk Tuhan.

³⁰ Wajib puspusun niyu in lasa niyu ha Tuhan, Panghu' niyu, labi dayn ha unu-unu katān ha lawm atay niyu ha kabuhi' niyu, iban ha lawm pikilan niyu. Subay in lasa niyu kaniya labi ha atay iban pikilan niyu, iban di' niyu hipag'ūg kaniya in hulas-sangsa' niyu.’

³¹ In hikaruwa umbulsatu daakan amu ini: ‘Subay in lasa niyu ha pagkahi niyu mānusiya' biya' sin lasa niyu ha baran niyu.’ Wayruun na dugaing daakan sin Tuhan in lumabi pa dayn ha duwa yan.”

³² Na, laung sin guru sin sara' agama kan Īsa, “Marayaw iban bunnal tuud in bichara mu yan, Tuwan! Biya' na sin agi mu, hambuuk-buuk da in Tuhan, in Panghu' taniyu iban wayruun na dugaing dayn kaniya.

³³ Iban subay puspusun sin tau in lasa niya ha Tuhan. Subay in lasa niya ha Tuhan labi ha atay iban pikilan niya iban di' niya hipag'ūg in

hulas-sangsa' niya ha Tuhan. Iban subay kalasahan sin tau in pagkahi niya mānusiya' biya' sin lasa niya ha baran niya. Tantu māyu' marayaw in magkahagad huminang sin duwa daakan yan, dayn sin dumihil hayup sunugun pagkulbanan atawa unu-unu na pa Tuhan."

³⁴ Na, ha kīta' hi Īsa malawm in panali' sin guru sin sara' agama sabab marayaw tuud in sambung niya. Hangkan, laung niya kaniya, "Hangkatiyu' dakuman makaagad na kaw ha pamarinta sin Tuhan."

Na, pagpuas dayn duun, way na tau in timawakkal mangasubu kan Īsa.

In Almasi amuna in Tuhan, Panghu' hi Daud (Mat. 22:41-46; Lk. 20:41-44)

³⁵ Na, ha sa'bu hi Īsa nagnanasihat duun ha Bāy sin Tuhan nangasubu siya, laung niya, "Biya' diin kaagi in bichara sin manga guru sin sara' agama sin in Almasi hambuuk panubu' sadja hi Daud?"

³⁶ Karna' ha waktu hiyūp hi Daud sin Rū sin Tuhan nakapamung siya laung niya, 'Namung in Tuhan ha Panghu' ku, amu agi, "Lingkud kaw dī ha dapit pa tuu ku, sampay ku mapabutang ha babaan mu in katān simusulang kaymu." ' ' "

³⁷ "Na," laung hi Īsa, "in pagtāg hi Daud ha Almasi, 'Panghu'. Na, mayta' siya tiyawag, 'Panghu', bang siya hambuuk sadja panubu' hi Daud?"

Na, kiyūgan tuud in manga tau mataud yaun nakarungug sin nasihat hi Īsa.

Sahawihun hi Īsa in Pagpabaw' baw' sin Manga Guru sin Sara' Agama (Mat. 23:1-36; Lk. 20:45-47)

³⁸ Na, ha sa'bu hi Īsa nagnanasihat, imiyan siya, laung niya, “Halli' kamu dayn ha manga guru sin sara' agama, amu in matagi maglunsul pawyu-pawyu iban sin pagjuba nila mahaba', iban amu in mabaya' tuud salamun sin manga tau ha mayran bat mapakita' in pag'addat kanila.

³⁹ Iban bang sila pa langgal lumingkud sila ha lingkuran amu in manga lilingkuran ha unahan tiyataw' ha manga tau mataas. Damikkiyan da ha pagjamuhan lumingkud sila ha lilingkuran tiyataw' ha tau balkanan.

⁴⁰ Anyayahun nila in manga bāy sin manga balu babai, ubus ampa sila magpahaba' sin pagpangarap nila pa Tuhan, hipagpakita'-kita' ha manga tau, ha supaya in manga tau magpikil sin in sila tau marayaw. Na, tantu murka' dakula' in dumatung kanila yan.”

Pasal sin Pagdihil Sīn sin Balu Miskin pa Bāy sin Tuhan (Lk. 21:1-4)

⁴¹ Sakali ha sa'bu hi Īsa duun naglilingkud ha Bāy sin Tuhan masuuk pa lugal paghuhulugan sin sīn hirihil sin tau, kīkita' niya in manga tau naghuhulug sin sīn. Mataud sīn in hiyulug sin manga tau dayahan iban mataud tau dayahan in naghulug sīn.

⁴² Sakali awn kīta' hi Īsa hambuuk babai balu miskin in miyaw naghulug sīn. In hiyulug niya duwa pisita tumbaga harga' hambuuk sīn.

⁴³ Na, magtūy tiyawag hi Īsa in manga mulid niya. Laung niya kanila, “Na, baytaan ta kamu, in balu miskin yaun mataud pa in sīn hiyulug niya dayn sin kiyahulug sin manga tau katān yaun.

⁴⁴ Sabab in manga kaibanan tau, in sīn hiyulug nila di' nila na kagunahan tuud. Sagawa' in babai balu yan minsan siya miskin tuud, hiyulug niya in sīn niya katān minsan amu dakuman in hipamī niya kakaun.”

13

*Mamichara hi Īsa Pasal sin Paglubu sin Bāy sin Tuhan ha Awrusalam (Baytal Makdis)
(Mat. 24:1-2; Lk. 21:5-6)*

¹ Manjari, pagguwa' hinda Īsa dayn ha Bāy sin Tuhan, laung sin hambuuk mulid niya, “Kitaa ba, Tuwan, in manga batu ini hīnang bāy, way lumaggu'! Iban in katān kaginisan sin manga bāy ini, way dumayaw in kahinang!”

² In sambung hi Īsa, “Bihaun, kakitaan niyu in dayaw kahinang sin Bāy sin Tuhan yan, sagawa' dumatung da in waktu in Bāy yan magkalubu-lubu iban wayruun tuud makapin batu nagbabangkat-bangkat, sagawa' mapantay yan maligad katān.”

*Manga Kasigpitan iban Kabinsanaan
(Mat. 24:3-14; Lk. 21:7-19)*

³ Manjari, ha sa'bu hi Īsa duun naglilingkud ha Būd Jaytun ha tampal pa Bāy sin Tuhan, miyawn kaniya hi Pitrus, hi Ya'kub, hi Yahiya

iban hi Andariyas nangasubu ha wayruun tau dugaing nakarungug kanila.

⁴ Laung nila, “Tuwan, baytai kami bang ku'nu maawn in biyayta' mu kāmū' kāina pasal sin Bāy sin Tuhan iban baytai kami bang unu in manga tanda' gumuwa' amu in magpakita' sin dumatung na in waktu maawn in manga katān parakala' piyagbayta' mu kāmū'”.

⁵ Laung hi Īsa kanila, “Halli' kamu bat supaya wayruun tau makaakkal kaniyu.

⁶ Sabab ha susūngun mataud tau in mari mag-ngān sin ngān ku mangakkal kaniyu. In pakaniya-pakaniya kanila umiyan siya na in Almasi, hangkan mataud tau in kaakkalan nila.

⁷ Iban bang niyu karungugan in pagbunu' atawa manga habal sin pagbunu' ha dugaing hula', ayaw kamu mabuga'. In manga yan asal subay maawn, sagawa' bukun pa yan in waktu kahinapusan sin masa dī ha dunya.

⁸ In manga kabangsa-bangsahan magbunu'-biyunui iban magkuntara in manga parinta sin kahula'-hulaan. Maawn in linug iban gutum ha manga kahula'-hulaan. In manga yan panagnaan sadja sin kasigpitan iban kabinsanaan nanamun sin manga mānusiya'. Biya' yan sapantun sin sakit tagna' kananaman sin hambuuk babai sūng na mag'anak.

⁹ “In kamu yan subay majaga, sabab ha waktu susūngun awn manga tau sumaggaw kaniyu ampa kamu hiungsud pa lawm lima sin manga manghuhukum. Pag'ubus, lubakan kamu ha lawm manga langgal. Tumindug kamu isab mamayhu' ha manga gubnul iban ha

manga sultan ha supaya hukumun sabab in kamu agad kaku'. Na bang kamu mara na madtu, kabaytaan niyu na sila sin Bayta' Marayaw pasal sin pamarinta sin Tuhan.

¹⁰ In Bayta' Marayaw subay hipamahalayak naa muna pa manusiya' katān ampa dumatung in kahinapusan sin masa dī ha dunya.

¹¹ “Na,” laung hi Īsa, “Ha ku'nu-ku'nu waktu masaggaw iban mara kamu pa paghukuman, ayaw na kamu magsusa bang unu in hibichara niyu kanila. Unu-unu na in makapasimud niyu manga lapal-kabtangan hirihil sin Tuhan kaniyu, amuna in hibichara niyu, sabab in bichara yan bukun dayn kaniyu, sagawa' dayn ha Rū sin Tuhan.

¹² Ha waktu susūngun maggaus na in magtalianak. Hitukbal sin tau in taymanghud niya hipapatay iban hitukbal da isab sin ama' in anak niya hipapatay, iban umatu na in anak ha maas nila iban hipapatay nila in maas nila.

¹³ Na, in kamu karugalan na sin tau katān sabab in kamu agad kaku'. Sagawa' hisiyu-siyu in sumandal sin manga kasigpitan iban kabinsanaan yan sampay pa kahinapusan, tantu malappas da siya.”

*In Kabinsanaan Sangat Makalap
(Mat. 24:15-28; Lk. 21:20-24)*

¹⁴ “Na, ha susūngun kakitaan niyu da in satru' sin Tuhan duun makabutang ha lugal bukun mapatut pagbutangan.” (Pahāti ha manga magbabacha: hātiha niyu in maana niya yan!) “Na, bang niyu yan kakitaan na, in manga

tau ha hula' Yahudiya subay maguy na pa kabūran.

¹⁵ Hāti hisiyu-siyu in tau kasa'buhan duun ha guwa' bāy niya, subay siya di' na sumūd pa lawm bāy kumawa' sin unu-unu marā niya.

¹⁶ Iban hisiyu-siyu in tau kasa'buhan duun ha uma, subay siya mag'ūs-'ūs na maguy. Subay siya di' na magbalik kumawa' sin juba niya pa lugal piyagbutangan niya.

¹⁷ Na landu' tuud makaluuy in manga burus iban sin manga babai taga anak sibi'-sibi' amu in nagdururu' pa bang dumatung na in kabinsanaan yan!

¹⁸ Pangayu' kamu duwaa pa Tuhan, bang mayan in kabinsanaan dumatung yan di' kumugdan ha waktu mangi' in hula'.

¹⁹ Karna' in kabinsanaan dumatung yan sangat tuud makalap dayn ha katān kabinsanaan bakas kiyalabayan sin manga mānusiya', dayn ha tagna' kapapanjari sin Tuhan sin dunya sampay pa waktu bihaun ini. Iban wayruun na kabinsanaan makasibu' ha yan.

²⁰ Na, bang lumugay in kabinsanaan yan, in mānusiya' katān mapatay. Sagawa' dayn ha sabab sin luuy sin Tuhan ha manga tau napī' niya suku', in kabinsanaan dumatung yan di' niya palugayun.

²¹ “Lāgi', ha waktu da isab yan,” laung hi Īsa, “bang awn imiyan kaniyu, ‘Huy! kitaa niyu ba, yari na in Almasi,’ atawa, ‘Huy! kitaa niyu ba, yadtu siya didtu!’, ayaw kamu magkahagad.

²² Karna' ha waktu yan awn manga tau

gumuwa' amu in umiyan pakaniya-pakaniya
sin siya na in Almasi iban in kaibanan umiyan
sin in sila manga nabi daak sin Tuhan.
Huminang sila sin manga mu'jijat iban sin
manga hinang makainu-inu ha supaya bang
awn dapat minsan in manga tau napī' sin
Tuhan suku' niya marā sin lidjal.

²³ Hangkan halli' kamu! Biyaytaan ta na
kamu asal sin manga pasal yan ha wala' pa
dimatung.

In Pagbalik sin Almasi pa Dunya
(*Mat. 24:29-31; Lk. 21:25-28*)

²⁴ “Lāgi' ha waktu susūngun da isab yan,”
laung hi Īsa, “pagpuas sin manga kabinsanaan
dumatung,
'manigidlum na in suga iban di' na sumawa in
bulan.

²⁵ In manga bituun mahulug na dayn ha langit
iban majugjug na in unu-unu katān ha taas
langit.’

²⁶ “Pagpuas yan, in aku amu in Anak
Mānusiya', magbalik na mari pa dunya
miyamagad ha kagabunan. Kakitaan sin manga
tau in kusug sin kawasa ku iban sin sahaya
iban kalagguan ku.

²⁷ Pag'ubus daakun ku in manga malāikat pa
upat pidju sin ālam, kumawa' sin manga tau
napī' ku suku' ha katilibut sin dunya.”

In Pamandugahan sin Pagbalik sin Almasi
(*Mat. 24:32-35; Lk. 21:29-33*)

²⁸ “Manjari,” laung hi Īsa, “In pagbalik ku
mari pa dunya kapamandugahan sin manga

mānusiya'. Sabab in pagbalik ku mari biya' yan sin hantang sin hambuuk kahuy. Bang niyu kakitaan in kahuy tina mag'ugbus iban magdahun na, kaingatan niyu na sin masuuk na in panuga.

²⁹ Damikkiyan, bang niyu kakitaan na maawn in manga katān biyayta' ku kaniyu, kaingatan niyu na sin masuuk na in pagbalik ku mari pa dunya, hangkaray' dakuman.

³⁰ Na, ini in tumtuma niyu. In katān biyayta' ku yan kaniyu maawn ha di' pa maubus malanyap in bangsa sin manga tau ha masa ini.

³¹ Ha susūngun in langit iban dunya malanyap da, sagawa' in katān kiyapamung ku di' tuud maluppas salama-lama (sabab in yan tantu tuud bunnal)."

Wayruun Makaingat sin Waktu sin Pagbalik sin Almasi
(Mat. 24:36-44)

³² "Malayngkan," laung hi Īsa, "wayruun minsan hambuuk in makaingat sin adlaw atawa waktu sin pagbalik ku mari pa dunya. Minsan in manga malāikat ha surga' iban sin aku baran ku, amu in Anak Mānusiya', di' da makaingat. Hambuuk-buuk da Tuhan, Ama' ku, in makaingat sin pasal yan.

³³ Hangkan, halli' kamu iban jaga kamu, sabab di' niyu kaingatan bang ku'nu in waktu yan dumatung.

³⁴ In pagbalik ku mari biya' yan sapantun sin hambuuk tau tumulak pa dugaing hula'. Ha di' pa siya tumulak hipangandul niya in bāy niya

ha manga daraakun niya. Dihilan niya kaniya-kaniya hinang iban baytaan niya in tunggu' lawang sin bāy niya papajagahun tuud.

³⁵ Hangkan subay kamu majaga sabab di' niyu kaingatan bang ku'nu in balik ku mari amu in diyalil ha tagdapu sin bāy, magalib ka atawa tunga' dūm atawa lapit adlaw atawa subu-subu ka.

³⁶ Karna' bang matagha' in pagbalik ku mari, na, subay kamu di' ku abutan natutūg.

³⁷ Na, hangkan jaga tuud kamu sin pagbalik ku! Amu yan in pahāti ku kaniyu iban pa tau katān.”

14

*In Pag'isun sin Pagsaggaw kan Īsa
(Mat. 26:1-5; Lk. 22:1-2; Yh. 11:45-53)*

¹ Manjari, pagga pagkuku'nisahun dakuman in Haylaya Paglappas dayn ha Kamatay iban sin pakaradjaan pagtawagun, Pagkaun sin Tinapay Way Pasulig, nag'isun in manga nakura' kaimaman iban sin manga guru sin sara' agama, bang biya' diin in kasaggaw nila kan Īsa ha di' kaingatan sin manga tau. In kabayaan nila hipapatay hi Īsa.

² Laung nila, “Subay natu' siya di' saggawun ha sa'bu sin paghaylaya sabab gana-gana maghiluhala' in manga tau.”

*In Pagbusug Lana Mahamut ha Ū hi Īsa
(Mat. 26:6-13; Yh. 12:1-8)*

³ Sakali in hi Īsa didtu ha kawman Bitani, ha bāy hi Simun amu in tau bakas iipul. Ha sa'bu

niya nagkakaun, awn miyawñ hambuuk babai nagdarā kibut-kibut haba' liug pagtawagun alabistrus, hipu' sin lana mahamut pagtawagun narda. In lana mahamut ini maharga' tuud, bukun paltik iban wayruun lamud niya dugaing. Biyagbag sin babai in liug sin kibut-kibut ampa niya biyusug in lana mahamut pa ū hi Īsa.

⁴ Na, diyugalan in manga kaibanan tau nakakita' iban laung sin pakaniya-pakaniya, “Mayta' niya iyusibaan in lana mahamut?

⁵ Bang yan piyagdagang magbihan timbang gadji sin hambuuk tau ha lawm hangka-tahun, iban labi pa, iban in bīhan hikapagsarakka ha miskin.” Na, iyastulan tuud sila ha babai. Siyahawi nila siya pa mangī'.

⁶ Sagawa' laung hi Īsa kanila, “Pasāri niyu na siya! Ayaw niyu pasusaha in atay niya. Marayaw tuud in nahinang niya kāku'.

⁷ In manga miskin matabang niyu sadja ha ku'nu-ku'nu waktu kabayaan niyu, sabab hawnu-hawnu kamu yan da isab in manga miskin. Sagawa' in aku ini di' lumugay dī kaniyu.

⁸ Hinang sin babai ini in mahinang niya kāku'. Biyusugan niya aku lana mahamut bat supaya saddiya na in anggawta'-baran ku ha adlaw pagkubul kāku'.

⁹ Na, ini in mattan hibayta' ku kaniyu! Hawnu-hawnu na mayan dī ha katilibut dunya hipamahalayak in Bayta' Marayaw, hikasuyusuy in nahinang kāku' sin babai ini ganti'

panumtuman kaniya.”

Tipuhun hi Judas hi Īsa
(*Mat. 26:14-16; Lk. 22:3-6*)

¹⁰ Manjari, awn hambuuk dayn ha hangpu' tagduwa mulid hi Īsa, amu in pagngānan Judas, tau dayn ha Kiriyyud, in miyadtu pa manga nakura' kaimaman ha supaya niya hikaungsud hi Īsa pa lawm lima nila.

¹¹ Na, kiyūgan tuud in manga nakura' kaimaman pagdungug nila sin bayta' hi Judas iban jimanji' sila dihilan nila hi Judas sīn. Hangkan, simipi na hi Judas bang biya' diin in katipu niya kan Īsa.

In Pagsaddiya sin Haylaya Paglappas dayn ha Kamatay
(*Mat. 26:17-25; Lk. 22:7-14, 21-23; Yh. 13:21-30*)

¹² Manjari, ha adlaw panagnaan sin pakaradjaan pagtawagun Pagkaun sin Tinapay Way Pasulig, amu in adlaw pagsumbay' sin manga anak bili-bili pagjamuhan ha Haylaya Paglappas dayn ha Kamatay, iyasubu hi Īsa sin manga mulid niya, laung nila, “Tuwān, hariin mu kabayaan sakapun namu' in pagjamuhan taniyu?”

¹³ Na, diyaak hi Īsa in duwa mulid niya, laung niya kanila, “Kadtu kamu pa dāira. Pagdatung niyu madtu, hipagbāk niyu in tau nagdarā kibut tagaluun tubig. Urula niyu siya

¹⁴ iban sūd kamu pa bāy sūran niya. Pag'ubus ampa niyu baytai in tagdapu bāy, laung niyu, ‘Nagpaasubu in Tuwān Guru bang

hawnu in bilik pagjamuhan niya iban sin manga mulid niya hipagsa'bu sin Haylaya Paglappas dayn ha Kamatay!'

¹⁵ Na, hipakita' niya kaniyu in bilik dakula' ha taas sin bāy niya, amu in asal panyap sin katān kagunahan natu'. Duun niyu saddiyaha in pagjamuhan natu'."

¹⁶ Na, miyadtu na pa dāira in duwa mulid hi Īsa. Pagdatung nila pa dāira, in katān biyayta' hi Īsa naagad. Na, siyaddiya nila na in pagjamuhan nila.

¹⁷ Na, naabut mayan magrib, dimatung na hi Īsa iban sin hangpu' tagduwa mulid pa pagjamuhan.

¹⁸ Ha sa'bu nila nagjajamu duun ha lamisahan, namung hi Īsa, laung niya, "Ini in mattan hibayta' ku kaniyu. Awn hambuuk dī kaniyu in manipu kāku', amu in simasāw kāku' nagkaun."

¹⁹ Na, nasusa in manga mulid hi Īsa iban nangasubu na in pakaniya-pakaniya, amu agi, "Uy, tantu, Tuwan, bukun aku in piyag'iyannu?"

²⁰ In sambung hi Īsa, "Hambuuk dayn ha hangpu' tagduwa mulid ku in manipu kāku', amu in simasāw kāku' timublak sin tinapay niya pa lāy pagbahug-bahugan.

²¹ In aku amu in Anak Mānusiya' manaykud na dayn ha dunya biya' na sin asal kiyabayta' ha lawm Kitab. Sagawa' murka' dakula' in kumugdan ha tau manipu kāku'. Marayaw pa sa wala' na siya piyag'anak."

*In Pagkaun iban Pag'inum amu in Panumtuman
kan Īsa*

(Mat. 26:26-30; Lk. 22:14-20; 1 Kur. 11:23-25)

²² Ha sa'bu nila nagkakaun, kimawa' hi Īsa tinapay ampa siya nagsarang-sukul pa Tuhan. Ubus ampa niya sipak in tinapay ampa diyuhal pa manga mulid niya. Laung niya, “Kawaa ampa niyu kauna in tinapay ini iban niyat sin amu yan in ginhawa-baran ku.”

²³ Pag'ubus ampa kiyawa' hi Īsa in hambuuk sawan, ampa siya nagsarang-sukul pa Tuhan. Pag'ubus ampa niya diyuhal in sawan pa manga mulid niya. Na, mīnum in manga mulid niya katān.

²⁴ Laung hi Īsa kanila, “Niyata niyu sin amu yan in dugu' ku, amu in dumihil kamakbulan ha janji' ba'gu sin Tuhan ha manga tau suku' niya. Maasag in dugu' ku sabab-karna' sin manga tau mataud.

²⁵ Na, ini in mattan hibayta' ku kaniyu. Di' aku minum magbalik sin tubig anggul ini ha salugay di' dumatung in waktu magmakbul na in maksud sin pamarinta sin Tuhan, lāgi' maba'gu na in unu-unu katān.”

²⁶ Pag'ubus ampa sila nagkalang sin kalangan pamudji pa Tuhan, ubus ampa sila miyadtu pa Būd Jaytun.

*Asal Hibayta' hi Īsa sin Umiyan hi Pitrus sin
Bukun Siya Agad kan Īsa*

(Mat. 26:31-35; Lk. 22:31-34; Yh. 13:36-38)

²⁷ Sakali ha sūng nila pa Būd Jaytun, namung hi Īsa, laung niya, “In kamu yan katān maguy

iban mutas kamu dayn kāku', sabab asal
 kiyasulat ha lawm Kitab, amu agi,
 'Hirūl sin Tuhan mapatay in mag'iipat ha
 manga bili-bili,

iban mapulak-palik in manga bili-bili niya.'

²⁸ Sagawa' mabuhi' mayan aku magbalik,
 madtu aku muna dayn kaniyu pa hula' Jalil.
 Magbāk kitaniyu didtu."

²⁹ Simambung hi Pitrus, laung niya, "Tuwan,
 tantu di' tuud aku mutas dayn kaymu, minsan
 in sila katān mutas dayn kaymu!"

³⁰ In sambung hi Īsa kan Pitrus, "Indani in
 bichara ku ini. Ha dūm ini ha di' pa maabut
 tumagauk in manuk usug makaruwa sin
 subu-subu, makatū kaw umiyan, laung mu di'
 mu aku kaingatan."

³¹ Sagawa' limugat tuud hi Pitrus, laung niya,
 "Tantu di' tuud aku imiyan sin di' ta kaw
 kaingatan, minsan pa aku mapatay umunung
 kaymu!"

Na, biya' da isab hādtu in pamung sin katān
 mulid niya.

*Mangarap pa Tuhan hi Īsa duun ha Gitsimani
 (Mat. 26:36-46; Lk. 22:39-46)*

³² Sakali miyadtu hinda Īsa pa lugal
 pagtawagun Gitsimani. Nakaratung mayan sila,
 laung niya ha manga mulid niya, "Lingkud naa
 kamu dī. Madtu pa aku mangarap pa Tuhan."

³³ Piyaagad niya hi Pitrus iban hi Ya'kub kay
 Yahiya. Sakali landu' tuud nagdukka iban
 simusa hi Īsa.

³⁴ Laung niya kanila, “Landu' tuud in dukka sin lawm atay ku. Agun-agun na hikamatay ku. Tagad naa kamu di' iban pagjaga kamu.”

³⁵ Ubus, limayu'-layu' hi Īsa dayn ha manga mulid niya ampa siya simujud pa lupa' sarta' nangarap na siya pa Tuhan. Nangayu' siya duwaa pa Tuhan bang awn dapat di' na siya palabayun sin kabinsanaan masuuk na dumatung kaniya.

³⁶ Laung hi Īsa, “Ya Tuhan, Ama' ku! Kaingatan ku in unu-unu katān marapat mu hinangun. Bang makajari kaymu ayaw mu na aku palabaya sin kabinsanaan ini. Malayngkan, bukun kabayaan ku in maagad, sagawa' in kabayaan mu in maagad.”

³⁷ Pag'ubus nagbalik siya madtu pa manga mulid niya. Sakali in kiyaratungan niya natutūg in tū mulid niya. Laung hi Īsa kan Pitrus, “Uy! Simun, natutūg kaw? Di' ka kaw makajaga minsan hangka-jām?”

³⁸ Pagjaga kamu,” laung hi Īsa kanila, “iban pangayu' kamu duwaa ha supaya kamu di' marā sin sasat makapilad sin iman niyu. Sabab bunnal na sa ha lawm pikilan iban atay niyu mabaya' tuud kamu magad sin kabayaan sin Tuhan, sagawa' in anggawta'-baran niyu maluhay marā sin sasat.”

³⁹ Pag'ubus miyadtu na isab hi Īsa nagbalik nangarap pa Tuhan iban biyalikan niya in lapal-kabtangan sin duwaa piyangayu' niya pa Tuhan.

⁴⁰ Pagbing niya mawn pa manga mulid niya, kiyaratungan niya natutūg sila sabab miyu'gat

na in mata nila sin karu'. Iban di' nila kaingatan bang unu in hisambung nila kan Īsa.

⁴¹ Sakali, hikatū mayan sin balik hi Īsa mawn kanila, laung hi Īsa kanila, “Bat natutūg iban naghahali-hali pa hāti kamu yan? Sarang na sa yan. Naabut na in waktu! Taynghug kamu. Bihaun, in aku amu in Anak Mānusiya' hiungsud na pa lawm lima sin manga tau baldusa.

⁴² Bangun na kamu bat kitaniyu mākadtu na. Kitaa niyu ba, yan na in tau manipu kāku'!”

In Pagsaggaw kan Īsa

(*Mat. 26:47-56; Lk. 22:47-53; Yh. 18:3-12*)

⁴³ Na, ha sa'bu pa nagbibichara hi Īsa, dimatung na mawn hi Judas, amu in hambuuk dayn ha hangpu' tagduwa mulid hi Īsa. Mataud tau in miyamagad kaniya nagdarā pakukus iban kakakal. In manga tau ini naraak sin manga nakura' kaimaman, sin manga guru sin sara' agama iban sin manga nagtatau-maas ha hula'.

⁴⁴ Na, asal biyaytaan hi Judas in manga tau, laung niya, “In tau siyumun ku amuna in tau saggawun niyu. Dāha niyu siya iban jagahi niyu marayaw.”

⁴⁵ Sakali pagdatung na mayan hi Judas, magtūy siya timūy madtu kan Īsa, laung niya, “Tuwan Guru,” ubus ampa niya siyum hi Īsa.

⁴⁶ Na, siyaggaw na sin manga tau hi Īsa ampa giyapus.

⁴⁷ Na, magtūy liyarut sin hambuuk mulid hi Īsa in pakukus niya ampa niya liyagut in

hambuuk ipun sin Imam Dakula'. Nautud in hansipak taynga sin tau liyagut niya.

⁴⁸ Sakali namung hi Īsa ha manga tau simaggaw kaniya, laung niya, "Mayta', mundu ka aku ini, subay niyu saggawun iban sin pakukus iban kakakal niyu?"

⁴⁹ Adlaw-adlaw duun aku nagnanasihat ha Bāy sin Tuhan. Na, didtu da isab kamu, sagawa' mayta' niyu aku wala' siyaggaw didtu? Na, hangkan biya' ha yan, sabab subay maagad in manga kiyasulat ha lawm Kitab."

⁵⁰ Na, pag'ubus miyutas na dayn kan Īsa in katān mulid niya iban miyaguy na sila.

⁵¹ Sakali awn hambuuk subul duun nagsisiub-siub sadja in imuurul kan Īsa. Sakali awn gimanggut kaniya ambaya' siya isab saggawun.

⁵² Sa' niya biyutānan in siub niya, ampa siya dimagan naghuhubu'.

Umalup na hi Īsa ha Manga Nagkakaput sin Sara' Agama

(Mat. 26:57-68; Lk. 22:54-55, 63-71; Yh. 18:13-14, 19-24)

⁵³ Manjari, diyā sin manga tau hi Īsa madtu pa bāy sin Imam Dakula', iban nagtipun na mawn katān in manga nakura' kaimaman, in manga nagtatau-maas ha hula' iban sin manga guru sin sara' agama.

⁵⁴ Na, in hi Pitrus imuurul kan Īsa dayn ha kalayuan sampay nakaabut siya madtu pa halaman bāy sin Imam Dakula'. Pagsūd niya pa halaman sin bāy, duun siya limingkud ha daig

sin kāyu nagpaanag, limamugay ha manga jaga, amu in manga daraakun sin Imam Dakula'.

⁵⁵ Na, in hi Īsa liyawagan tuud dusa sin manga nakura' kaimaman iban sin katān nakura' Yahudi manghuhukum bat hi Īsa kabutangan sin hukuman subay patayun. Sagawa' wayruun dusa kabaakan nila hikatuntut kan Īsa.

⁵⁶ Mataud in tau simaksi' sin puting bat supaya katuntutan hi Īsa, sagawa' di' magtaayun in bichara sin manga saksi'.

⁵⁷ Sakali awn kaibanan tau timindug ampa simaksi' sin puting.

⁵⁸ Laung nila, “In tau yan diyungug namu' imiyan sin malubu niya in Bāy sin Tuhan, amu in bakas hīnang sin manga tau, ubus ampa siya kunu' magpatindug dugaing ha lawm tūy adlaw, amu in bukun hinangan mānusiya'.”

⁵⁹ Sagawa' minsan in manga tau simaksi' ini, wala' da isab nagtaayun in manga bichara nila.

⁶⁰ Na, timindug in Imam Dakula' ampa miyadtu pa gi'tungan sin katān tau duun. Iyasubu niya hi Īsa, laung niya, “Na, unu in hikasambung mu ha manga saksi' ini pasal sin bayta' nila sin narusa mu?”

⁶¹ Na, wala' nagkayba' hi Īsa. Wala' siya simambung minsan hangka-kabtang. Na, iyasubu na isab siya nagbalik sin Imam Dakula', amu agi, “Ikaw ka in Almasi, amu in Anak sin hambuuk-buuk Tuhan piyupudji?”

⁶² In sambung hi Īsa, “Huun, aku na. Iban kakitaan niyu da in aku amu in Anak

Mānusiya' lumingkud ha dapit pa tuu sin Tuhan Mahatinggi, iban ha pagbalik ku mari ha susūngun kakitaan niyu aku miyamagad ha lawm gabun."

⁶³ Na, magtūy gīrit sin Imam Dakula' in juba niya (sabab diyugalan tuud siya) ampa siya namung, laung niya, "Mayta' pa kitaniyu maglawag manga saksi'?"

⁶⁴ Diyungug niyu na hayn-duun in bichara niya pangkal pa Tuhan. Na, ha pikil niyu unu in hukuman hibutang natu' kaniya?"

Nagtaayun sila katān sin mattan in dusa hi Īsa iban subay siya patayun.

⁶⁵ Na, pag'ubus magtūy piyagluraan sin kaibanan tau hi Īsa. Tiyabunan nila in mata niya ubus ampa nila siya piyagsuntuk. "Na," laung nila kan Īsa, "tukura bang hisiyu in simuntuk kaymu!" Ubus diyā na siya sin manga jaga amu in naminasa da isab kaniya.

Umiyan hi Pitrus sin in Siya Bukun Agad kan Īsa (Mat. 26:69-75; Lk. 22:56-62; Yh. 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Manjari, ha sa'bu hi Pitrus duun ha halaman bāy sin Imam Dakula', nākawn in hambuuk babai daraakun sin Imam Dakula'.

⁶⁷ Pagkita' niya kan Pitrus duun nagpaanag ha daig sin kāyu, magtūy niya iyatud hi Pitrus ampa siya imiyan, laung niya, "In ikaw yan agad da isab kan Īsa amu in tau Nasarit."

⁶⁸ Namaylu hi Pitrus, laung niya, "Inday kaymu. Di' ku kahātihan bang unu in piyagbichara mu yan." Ubus ampa siya minīg,

miyadtu pa labayan sin lawang sin halaman bāy. Na, saruun-duun, timagauk na in manuk.

⁶⁹ Sakali kīta' na isab siya nagbalik sin babai daraakun. Laung sin babai ha manga tau nagtitindug duun, “In tau yan agad da isab kanila!”

⁷⁰ Na, namaylu na isab hi Pitrus.

Bukun mawgay iyan hi Pitrus sin manga tau nagtitindug duun, laung nila, “Mattan tuud in ikaw yan agad kanila, sabab in ikaw yan tau Jalil da isab.”

⁷¹ Sagawa' nagsukna'-sukna' tuud hi Pitrus sin baran niya iban simapa siya, laung niya, “Bang mān aku pagmulkaan sin Tuhan bang puting in bayta' ku yan kaniyu. Di' ku tuud kaingatan in tau piyag'iyang niyu yan!”

⁷² Na, magtūy na isab timagauk in manuk usug. Hikaruwa na sin manuk timagauk. Na, pagdungug hi Pitrus, kiyatumtuman niya in bichara hi Īsa, amu agi, “Ha di' pa tumagauk in manuk usug makaruwa, makatū kaw umiyan sin in aku di' mu kaingatan.” Na, nagtangis tuud siya, pagtumtum niya sin bichara hi Īsa.

15

Mamayhu' hi Īsa kan Pilatu

(*Mat. 27:1-2, 11-14; Lk. 23:1-5; Yh. 18:28-38*)

¹ Manjari, pagbulat mahinaat, in manga nakura' kaimaman nag'ūs-'ūs nagtipun iban sin manga nagtatau-maas sin hula' iban sin manga guru sin sara' agama iban na sin katān nakura' Yahudi manghuhukum, ampa sila nag'isun sin

hinangun nila. Kiyadinahan nila hi Īsa ampa nila diyā madtu tiyukbal pa lawm lima hi Pilatu.

² Na, iyasubu hi Īsa kaagi hi Pilatu, laung niya, “Ikaw na ka in sultan sin manga Yahudi?”

“Na, biya' na sin kiyapamung mu,” in sambung hi Īsa.

³ Na, mataud in tiyuntut sin manga nakura' kaimaman kan Īsa.

⁴ Hangkan, iyasubu na isab nagbalik hi Īsa kaagi hi Pilatu, laung niya, “Way ka hikaraawa mu ha manga bichara nila yan? Diyungug mu na in taud sin tiyuntut nila kaymu!”

⁵ Sagawa' wala' isab simambung hi Īsa minsan hangka-kabtang. Na, landu' tuud nainu-inu hi Pilatu.

Kamatay in Hukuman Hirihil kan Īsa
(*Mat. 27:15-26; Lk. 23:13-25; Yh. 18:39-19:16*)

⁶ Na, sakahaba' waktu sin Haylaya Paglappas dayn ha Kamatay, biya' sin pagkabiyaaksahan hi Gubnul Pilatu, magpaguwa' siya hambuuk pilisu amu in kabayaan sin manga tau paguwaun.

⁷ Na, ha waktu yadtu awn hambuuk tau pagngānan hi Barabbas in najijil. In tau ini agad ha manga tau namunu' ha waktu sin pagpangatu nila ha parinta.

⁸ Manjari, nakapagtipun mayan in manga tau, nangayu' na sila kan Pilatu paguwaun in hambuuk pilisu biya' sin addat niya tahun-tahun.

⁹ Na, iyasubu hi Pilatu in manga tau, laung niya, “Na, unu in kabayaan niyu? Puasun ku kaniyu in sultan sin manga Yahudi?”

¹⁰ Na, kiyangatan hi Pilatu sin in manga nakura' kaimaman maabughu' kan Īsa, hangkan tiyukbal nila hi Īsa mawn kaniya.

¹¹ Na, bīcharahan sin manga nakura' kaimaman in manga tau mataud hipapangayu' paguwaun hi Barabbas, bukun hi Īsa.

¹² Nangasubu nagbalik hi Pilatu in manga tau, laung niya, “Na, unu in kabayaan niyu hinangun ku ha tau amu in giyulal niyu sultan sin manga Yahudi?”

¹³ Imulak in manga tau, laung nila, “Palansangan siya pa usuk!”

¹⁴ “Mayta', unu in dusa nahinang niya?” laung hi Pilatu ha manga tau.

Sagawa' wala' siyambag sin manga tau in pangasubu niya. Gām mayan nag'ulak makusug in manga tau, laung nila, “Palansangan siya pa usuk!”

¹⁵ Na, hi Barabbas in piyaguwa' hi Pilatu sabab kabayaan niya sulutun in kabayaan sin manga tau. Ubus piyalubakan niya na hi Īsa ampa niya tiyukbal pa manga sundalu hipapalansang pa usuk pagpatayan kaniya.

Paglangugan hi Īsa Kaagi sin Manga Sundalu (Mat. 27:27-31; Yh. 19:2-3)

¹⁶ Sakali diyā na sin manga sundalu hi Īsa madtu pa lawm halaman bāy dakula' piyaghuhulaan sin gubnul. Pag'ubus, tīpun nila mawn in katān sundalu hangka-panji ampa piyaglangugan sin manga sundalu hi Īsa.

¹⁷ Inīgan nila in badju' hi Īsa ampa nila siya siyulugan sin siub badju' taluk biya' lupa sin

siub sin badju' sin sultan. Ubus ampa nila liyubid in sanga sin kahuy matunuk hīnang biya' kuruna ampa nila siyangun pa ū hi Īsa.

¹⁸ Ubus, ampa bahasa liyaggu' nila hi Īsa, laung nila, “Mabuhay, in Sultan sin manga Yahudi!”

¹⁹ Liyubak nila hi Īsa sin kahuy-kahuy ha ū iban piyagluraan nila siya. Pag'ubus, ampa sila simujud ha alupan hi Īsa, bahasa nagpakita' sin pag'addat nila kaniya.

²⁰ Na, naubus nila mayan piyaglangugan hi Īsa, inīgan nila na in siub badju' taluk dayn kan Īsa, ampa nila siya siyulugan nagbalik sin badju' niya. Ubus diyā nila na siya pa guwa', madtu pa lugal paglansangan kaniya pa usuk.

In Paglansang kan Īsa pa Usuk

(*Mat. 27:32-44; Lk. 23:26-43; Yh. 19:17-27*)

²¹ Manjari ha tudju nila madtu pa lugal pagpatayan, piyagbāk nila in hambuuk tau pagngānan hi Simun, lūd dayn ha gimba mawn pa dāira. Sakali liyugus sin manga sundalu hi Simun piyapagdā sin usuk paglansangan kan Īsa. (In hi Simun ini tau dayn ha hula' Kirini. Siya in ama' hi Iskandal kay Rupus.)

²² Diyā nila hi Īsa madtu pa lugal pagtawagun Gulguta, (in maana niya kulakub ū).

²³ Pag'abut nila madtu, dihilan nila hi Īsa sin tubig anggul (biya' tuba') liyalamuran sin ubat pagtawagun mira. Sagawa' di' minum hi Īsa.

²⁴ Na, hiyubuan nila in tamungun hi Īsa, ubus ampa nila siya liyansang pa usuk. Ubus ampa nila piyagbahagian in tamungun hi Īsa.

Piyagkuut-kuutan nila bang unu in masuku' sin hambuuk pa hambuuk.

²⁵ Lisag siyam sin mahinaat in kalansang kan Īsa pa usuk.

²⁶ Awn manga kabtangan siyulat amu agi, “In Sultan sin manga Yahudi.” Amu yan in tuntutan kaniya.

²⁷ Na, awn da isab duwa mundu liyansang pa usuk diyungan kan Īsa. In hambuuk liyansang ha usuk ha dapit pa tuu hi Īsa, hāti in hangka-tau ha dapit pa lawa.

²⁸ Na, naagad tuud in kiyasulat ha lawm Kitab, amu agi,

“Ītung siya agad ha manga tau mangi'.”

²⁹ Na, in manga tau maglalabay, pagkita' nila kan Īsa, mag'ilung-ilung sadja sin ū nila (tanda' sin pangudju'-ngudju' nila kaniya) iban liyagi'-lagi' nila hi Īsa. Laung nila, “Aha, na, in bayta' mu malubu mu in Bāy sin Tuhan ubus mapatindug mu magbalik ha lawm tūy adlaw.

³⁰ Na, tabanga na in baran mu, naug na kaw dayn ha taas sin usuk yan!”

³¹ Damikkiyan, piyaglagi'-lagi' da isab hi Īsa kaagi sin manga nakura' kaimaman iban sin manga guru sin sara' agama. Laung sin pakaniya-pakaniya, “Natabang niya in tau dugaing dayn ha kamulahan, sagawa' in baran niya di' niya matabang.

³² Na, in Almasi amu in sultan sin bangsa Israil, subay makanaug dayn ha usuk yan bihaun ampa kami magparachaya kaniya!”

Damikkiyan, in duwa mundu amu in liyansang da isab pa usuk duun ha daig hi Īsa, nanglagi'-lagi' da isab kaniya.

In Kamatay hi Īsa

(Mat. 27:45-56; Lk. 23:44-49; Yh. 19:28-30)

³³ Manjari, naabut mayan ugtu suga nanigidlum na in katilibut sin hula' sampay naabut lisag tū sin mahapun.

³⁴ Na, pag'abut mayan manga lisag tū sin mahapun nagsuwara matanug hi Īsa, laung niya, “Iluy iluy, lama sabaktani?” In hāti niya, “Ya Tuhan ku, mayta' mu aku piyasāran?”

³⁵ Na, pagdungug sin manga kaibanan tau nagtitindug duun nasā' in pangdungug nila. Laung nila, “Na, taynghug kamu! Tiyawag niya hi Ilyas!”

³⁶ Sakali dimagan in hambuuk tau kimawa' luppus ampa niya hiya'gum pa tubig anggul (biya' tuba'). Pag'ubus, ampa niya biyutang in luppus pa duhul sin kahuy-kahuy ampa niya diyuhal piyasupsup kan Īsa iban laung niya, “Tagad kamu! Kitaun natu' bang siya tabangun hi Ilyas panaugun dayn ha taas usuk yan!”

³⁷ Na, nagsuwara matanug hi Īsa, ubus ampa miyugtu' in napas niya.

³⁸ Pagbugtu' na mayan sin napas niya, magtūy nagisi' nagduwa dayn ha taas pa duhul in kurtina marakmul didtu ha lawm Bāy sin Tuhan.

³⁹ Na, awn hambuuk kapitan in nagtitindug duun ha alupan sin usuk piyaglansangan kan Īsa, in nakakita' sin katān naawn ha pagbugtu'

sin napas hi Īsa. Laung niya, “Tantu na tuud sin in tau ini amuna in Anak Tuhan!”

⁴⁰ Na, awn isab manga babai duun nagkikita' dayn ha kalayuan. Miyamagad ha manga kababaihan ini hinda Mariyam amu in babai dayn ha dāira Magdala, hi Salumi iban hi Mariyam, amu in ina' hi Jusis kay Ya'kub amu in kabungsuhan.

⁴¹ In manga babai ini miyagad iban nagpalihala' kan Īsa sin duun pa siya ha Jalil. Mataud da isab kaibanan babai duun in miyagad kan Īsa mawn pa Awrusalam (Baytal Makdis).

In Pagkubul kan Īsa

(Mat. 27:57-61; Lk. 23:50-56; Yh. 19:38-42)

⁴²⁻⁴³ Manjari, himapun mayan tuud dimatung na hi Yusup amu in tau dayn ha dāira Arimati. In siya ini hambuuk kunsiyal sin agama Yahudi piyag'aaddatan, amu in timatagad da isab sin waktu tumindug in pamarinta sin Tuhan. Pagga pagkikinsumun na in adlaw Sabtu', amu in adlaw paghali-hali iban pagpudji pa Tuhan, hāti niya waktu na sin pagsaddiya, timawakkal hi Yusup miyadtu kan Pilatu nangayu' sin bangkay hi Īsa.

⁴⁴ Na, nainu-inu hi Pilatu pagdungug niya sin miyatay na hi Īsa. Tiyawag niya in hambuuk kapitan ampa niya iyasubu bang malugay na miyatay hi Īsa.

⁴⁵ Na, pagdungug niya dayn ha kapitan, sin patay na hi Īsa, tiyugutan niya na hi Yusup kumawa' sin bangkay hi Īsa.

⁴⁶ Na, miyadtu na hi Yusup namī kuku puti' marayaw, ubus ampa siya miyadtu kimawa' sin bangkay hi Īsa. Siyaput niya in bangkay, ampa niya biyutang pa lawm kubul amu in batu dakula' liyungagan hīnang biya' lupa sungab batu. Pag'ubus ampa niya giyulung in hambuuk batu piyagtambul sin sūran pa lawm kubul.

⁴⁷ Hi Mariyam amu in babai dayn ha Magdala iban hi Mariyam amu in ina' hi Jusis duun nagkikita' sin pagkubul kan Īsa. Kīta' nila in pagbutang kan Īsa pa lawm kubul.

16

Mabuhi' Magbalik hi Īsa

(Mat. 28:1-8; Lk. 24:1-12; Yh. 20:1-10)

¹ Manjari, pagga sin limabay na in adlaw paghali-hali iban pagpudji pa Tuhan, hi Mariyam, amu in babai dayn ha Magdala, hi Salumi, iban hi Mariyam, amu in ina' hi Ya'kub, namī panyap mahamut hipagbutang ha patay bat nila kabutangan in bangkay hi Īsa.

² Na, pagbulat mahinaat sin adlaw Ahad, subu-subu pa tuud miyadtu na sila pa kubul.

³⁻⁴ Ha sa'bu nila ha dān, piyagbicharahan nila bang hisiyu in makagulung kanila sin batu tambul sin sūran pa lawm kubul sabab in batu dakula' tuud. Sagawa' pagdatung nila madtu, kīta' nila naīg na in batu, nagulung na naīg dayn ha sūran pa lawm kubul.

⁵ Na, simūd sila pa lawm kubul. Pagsūd nila, kīta' nila in hambuuk usug bata' ba'gu

nagjujuba puti', duun naglilingkud ha dapit pa tuu. Na, nahaylan tuud sila.

⁶ “Ayaw kamu mahaylan,” laung sin tau kanila. “Kaingatan ku naglawag kamu kan Īsa, tau dayn ha Nasarit, amu in liyansang pa usuk. Wayruun na siya dī. Nabuhi' na siya nagbalik! Kitaa niyu in lugal bakas piyagbutangan kaniya.

⁷ Na, kadtu na kamu, baytai niyu in manga mulid niya, awla-awla na hi Pitrus, sin muna na hi Īsa dayn kanila madtu pa Jalil. Didtu nila siya kakitaan biya' sin kiyabayta' niya kanila.”

⁸ Na, gimuwa' na sila dayn ha lawm kabul ampa sila dimagan, sabab namidpid tuud sila sin buga'. Wala' sila nagbichara unu-unu minsan ha hisiyu tau sabab miyuga' sila.

Magpanyata' hi Īsa kan Mariyam (Mat. 28:9-10; Yh. 20:11-18)

⁹ Manjari, nabuhi' mayan hi Īsa nagbalik dayn ha kamatay, subu-subu pa tuud sin adlaw Ahad, nagpanyata' siya muna mawn kan Mariyam, amu in babai dayn ha Magdala. In hi Mariyam ini bakas kiyapaguwaan hi Īsa pitu saytan dayn ha lawm baran niya.

¹⁰ Na, miyadtu siya namayta' ha manga panāiban hi Īsa. Didtu sila nagdurukka iban nagtatangis.

¹¹ Pagdungug nila sin bichara niya sin in hi Īsa buhi' iban kīta' niya tuud sin duwa mata niya, wala' sila nagkahagad kaniya.

Magpanyata' hi Īsa ha Duwa Mulid Niya (Lk. 24:13-35)

¹² Pag'ubus yadtu nagpanyata' isab hi Īsa ha duwa mulid niya ha sa'bu sin duwangka-tau harap pa gimba. Dugaing isab in hantang sin pagpanyata' niya.

¹³ Na, nagbalik in duwangka-tau namayta' ha manga panāiban nila, sagawa' wala' sila nagkahagad.

Magpanyata' hi Īsa ha Hangpu' Tag'isa Mulid Niya
(*Mat. 28:16-20; Lk. 24:36-49; Yh. 20:19-23; Kiy. 1:6-8*)

¹⁴ Na, mahuli dayn duun nagpanyata' da isab hi Īsa ha hangpu' tag'isa mulid niya ha sa'bu nila nagkakaun. Piyag'amahan hi Īsa in manga mulid niya sabab di' sila magparachaya iban di' tuud sila magkahagad ha bayta' sin manga tau nakakita' sin in siya buhi'.

¹⁵ Laung niya kanila, “Kadtu kamu pa kahula'-hulaan ha katilingkal sin dunya magpamahalayak sin Bayta' Marayaw pa mānusiya' katān.

¹⁶ Hisiyu-siyu in magparachaya iban magpaligu' tanda' sin pagparachaya niya kāku', malappas siya. Sa' hisiyu-siyu in di' magparachaya kugdanan siya sin hukuman sin Tuhan.

¹⁷ Iban awn tanda' kakitaan ha manga tau magparachaya kāku', karna' in sila yan dayn ha kusug sin ngān ku, makapaguwa' sila manga saytan dayn ha lawm baran sin tau iban makabichara sila sin manga bahasa di' nila kaingatan.

18 Bang sila makakamput manga hās atawa makainum sila lassun, di' sila maunu. Hibutang nila in lima nila ha nasasakit, na kaulian in nasasakit.”

Maangkat pa Taas Langit hi Īsa
(Lk. 24:50-53; Kiy. 1:9-11)

19 Pag'ubus hi Panghu' Īsa nagbichara kanila, naangkat na siya pa taas langit pa lawm surga' ampa siya limingkud ha dapit pa tuu sin Tuhan, amu in tungud tiyataw' ha makawasa.

20 Na, miyadtu na pa kahula'-hulaan in manga mulid hi Īsa nagpamahalayak sin Bayta' Marayaw pasal sin pamarinta sin Tuhan. Tiyabangan sila sin Panghu' sin hinang nila iban tiyabangan niya sila nagpakita' sin manga tanda' sin in piyagpamahalayak nila bunnal tuud.

Tausug
Tausug: Kitab Injil (The New Testament) New
Testament

copyright © 1998, 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Tausug)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Mar 2026 from source
files dated 9 Jul 2025

b67de408-6583-5c24-a713-3add7b39f840